

RÓZSATEJ

kitűnő teint-ápolószert
fatales üdéséget kölcsönöz a bőrnek.
halzsamszappan hozzá 60 f.

OSAN

kitűnő fogápoló száj-
viz K 1.76, fogpor 88 f.

TANNINGENE

legjobb
hajfestő szer 5 K
Hetekig megmarad és nem engedi festékét.
Sötétszókere, barnára és fekete

ANTON J. CERNY, Wien, levélcím
XVIII. Carl Ludwigstr. 6. Lőrákat I. Maximilianstr. 9.
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

UJDONSÁG!

Papek-féle törv. védett

penztárcza

arcs zsegből.
Előve: egy drb
bőrből készíve,
:: minden pénznem külön van, lapos és nem merev.
:: Urak részére 11 cm. hosszú, 7 1/2 cm. széles — 3 korona,
hölgyek 11 cm. 6 1/2 cm. — 3

Vidékre 2 darab megrendelésnél portómentes küldés.
PAPEK JÓZSEF bőrdandós és finom bőrű készítő
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15/B. — Árjegyzék bérn.

Rozsnyay Pepsin bora.

Kellemes ízű, kiváló jó hatáson szer
étvágytalanság, rendet-
len emésztés és gyomor-
gyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megőv a gyo-
mortalheléstől. Egy üveg ára
3 kor. 20 fill.

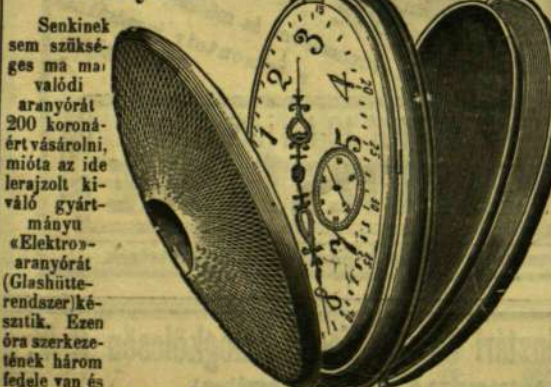
12293 Kapható:
minden gyógyszerárban
valamint

ROZSNYAY MÁTYÁS
gyógyszertárban
ARAD, Szabadság-tér

Félig ingyen!

„ELEKTRO”
aranyóra.

Ára csak
K 11.80!

Senkinek
sem szüksége
ma ma
valódi
aranyóra
200 koroná-
ért vásárolni,
mióta az ide-
lerajzolt ki-
váló gyár-
mány
„Elektro”
aranyórát
(Glashütte-
rendszer) ké-
szítik. Ezen
óra szerkeze-
tének három
fele van és
kiszárazgatóan világtalan, aranyhasznált ércműanyagból és ezenkívül még
egy vastag réteg valódi arannyal, mely világtalan és segítséggel lez-
zárt, úgy, hogy kiváló tartósságot teljes garanciával vállalunk.
Az „Elektro”-aranyórát senki sem tudja egy 200 koronát érő
aranyórától megkülönböztetni. Pontos járását 5 évig írásban garan-
táljuk. Római vagy arabs számjegyekkel.

Ára csak K 11.80.

Minden Elektro-aranyóra vásárló ajándékkul
egy szép elektro-aranyláncot is kap.

Minden Elektro-aranyóra mellé 5 évre szóló kezességű jegy van csatolva. — Egyedüli árusítási utánné.

Heinrich Kertész, Wien, I.,
Wollzeile 34 — U.

Nem ismerünk jobb
gyorsfőzőt

a **ROPS**-nál
kiáltották ki egyhangulag az összes asszonyok.

„Tartós szolid kivitelben, ózozott” vasból.”
ÁRA BUDAPESTEN 4 korona.
Kapható minden jób vasárnap-üzletben. Ha valahol
nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni. Képes
prospektus ingyen és bérmentve.
ROPS Fémárú Részvény-Társ.
Budapest, V., Váci-ut 74-77. Telefon 166-58.

Páratlan és csodás hatású arcszépítő és
finomító a Földes-féle

Margit-crème

Ismeri körökben használt készítmény. Zsirtalan,
ártalmatlan, rugalmas szepit. Az egész világon kapható
1 és 2 koronás téglékben. Margit-szappan
70 f., Margit-póder 1 K 20 f. három színben kapható.
Tessék a záróvédjegyre ügyelni és oszakis
eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlan-
ságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállal
::::: a készítő :::::
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Aradon.

A legjobb és legolcsóbb építőanyag a
homokból cementtel vagy mászsal készült
falazókő, tetőcserép, járdák és padlólap stb.
Dr. Gaspary rendsz. szerint előállítva. Dr. Gas-
pary Kézi vagy formázásra berendezett
gépeivel vagy formáival a legkülönbözőbb
alakban. A 228. számú ismertetési brosjára
ingyen. Levelezés és nyomtatványok magyar
nyelven. **Leipzig Cementindustrie. Dr.**
Gaspary & Co. Markranstädter, Leipzig
mellett (Németország).

ARC-MASSAGE FŐLŐSLEGES!**ORIZOL**

.. vagy Rizsvaj törv. védve. ..

Az éretlen rizs **TEJNEMŐ**
nedvéből készített csodás és
gyorshatású arc-szépítő.

Teljesen kisimítja a ránczo-
kat! Egy adag ára 3 K 50 f.
Egy drb szappan ára 1 K 50 f.

Főraktár Magyarország részére:
Bpest: Török gyógytár Király-u.
Kolozsvárt: Dr. Biró gyógytára.

BŐRSZÉKIPAR
Kendi Antal Bpest, IV. Károly-u. 2.**Angol bőrbutor**
renoválása saját műhelyben.

Ebéd-
székek,
iroda-fote-
lok valódi
bőrrel.

Ülőbutor áll-
ványok kár-
pítózása.

Székátala-
kítások.

A jelenkor legkiválóbb bőrfinomító
találékánya a
növényekből készült
kristályszerű
massza, a
KRISTALIN
A bőr
felett nem
oxidál és nem szá-
rad, mint a zsíros ken-
csok. Ellenben fedőrést, addó és
bármilyen mával változtatja. Kapható min-
den drogériában és boltban. Ár: 1 K. Főrakt. Bp. Baross-utca 91.

+Soványság.+

Szép telt alakot, gyönyörű ke-
belt 6-8 hét alatt érhet el a
törv. védett „Bisteria” nevű
arany éremmel (Páris 1900,
Hamburg 1901, Berlin 1903) ki-
tűnített orientális eróporunk
használatával. 30 fontnyi hi-
zás biztosítva. Ártalmatlan. Fel-
tétlen realis, nem szédülés.
Sok elismeréssel. Dob- és has-
nálati utasítással 2 marka.
Postautalványon v. utánvétellel
(portó külön) **Hygienisches**
Institut Dr. Franz Steiner
& Co Berlin 57. Königsplatz-
strasse 66. Budapestben kapható
Török Józsefnél, Király-u. 12.

Fajkutyák.

Ajánlunk kitűnő vizslát, kopó, vad-
dísző és borzabeket, nyersen és
dominans, továbbá óriás szent-
bernárdot, újföldi és magyar juh-
gók, orosz agarak, skóciai juhás-
kutyák, magyar komodorok,
uszkáro, törpe becskék és kitűnő
pátkányirtókat, angora macs-
kákat, óriási fules baglyokat, elő-
és kitűnő vadak, diszgalambok,
madarak, fajbaromfi, óriási lud-
kak, polka és tyúkjakók, méhek
és fészkeik, állattenyésztési
eszközök. Állattenyésztési
nyelven. **Leipzig Cementindustrie. Dr.**
Gaspary & Co. Markranstädter, Leipzig
mellett (Németország).

Telt kebel elérésére.

Szép kebelt szer-
ni, ma már nem ké-
pez titkot a hölgy-
világ előtt, a mióta
a „Pillules Ori-
entales” (ke-
leti tabletták)
csodálatos ha-
tása ismeretes.
Ezek a pillulák
valóban
azon tulaj-
donsággal
bírnak,
hogy a
kebelt kifejezik, megszilárdítják
és újalakítják, ép úgy a nyak és
vállcsontok üregét megszüntetik
az által, hogy a kebelnek kezes
teltséget kölcsönöznek a nélkül,
hogy a derekat kibővítenék. A
keleti pillulák főleg keleti nő-
vénykivonatokból készülnek, s az
értelmesebb asszonyok teljesen me-
retek. Hatását nem szabad hason-
lítani más külső vagy belső hasz-
nálatra szolgáló szerrel össze-
vetni. Egy több mint 20 évi
eredmény a **Pillules Ori-
entales** hírnevét megerősítette annyira,
hogy úgy a fiatal lányok
mint az asszonyok az egyedüli
eszközre arra, hogy telt és szilárd
kebelre tegyen szert. Könyv és
diskréta kezelés, tartós eredmény
már 2 havi használat után. Egy
üvegcské használati utasítással
6.45 kor., utánvétellel 6.75 kor. Fő-
raktár Budapest Török József
VI., Király-utca 12. Prágában
Fr. Wittek & Co. Waneergasse 19.

37. SZ. 1909. (56. ÉVFOLYAM.) **HOITSY PÁL.** **MIKSZÁTH KÁLMÁN.** **BUDAPEST, SZEPTEMBER 12.**

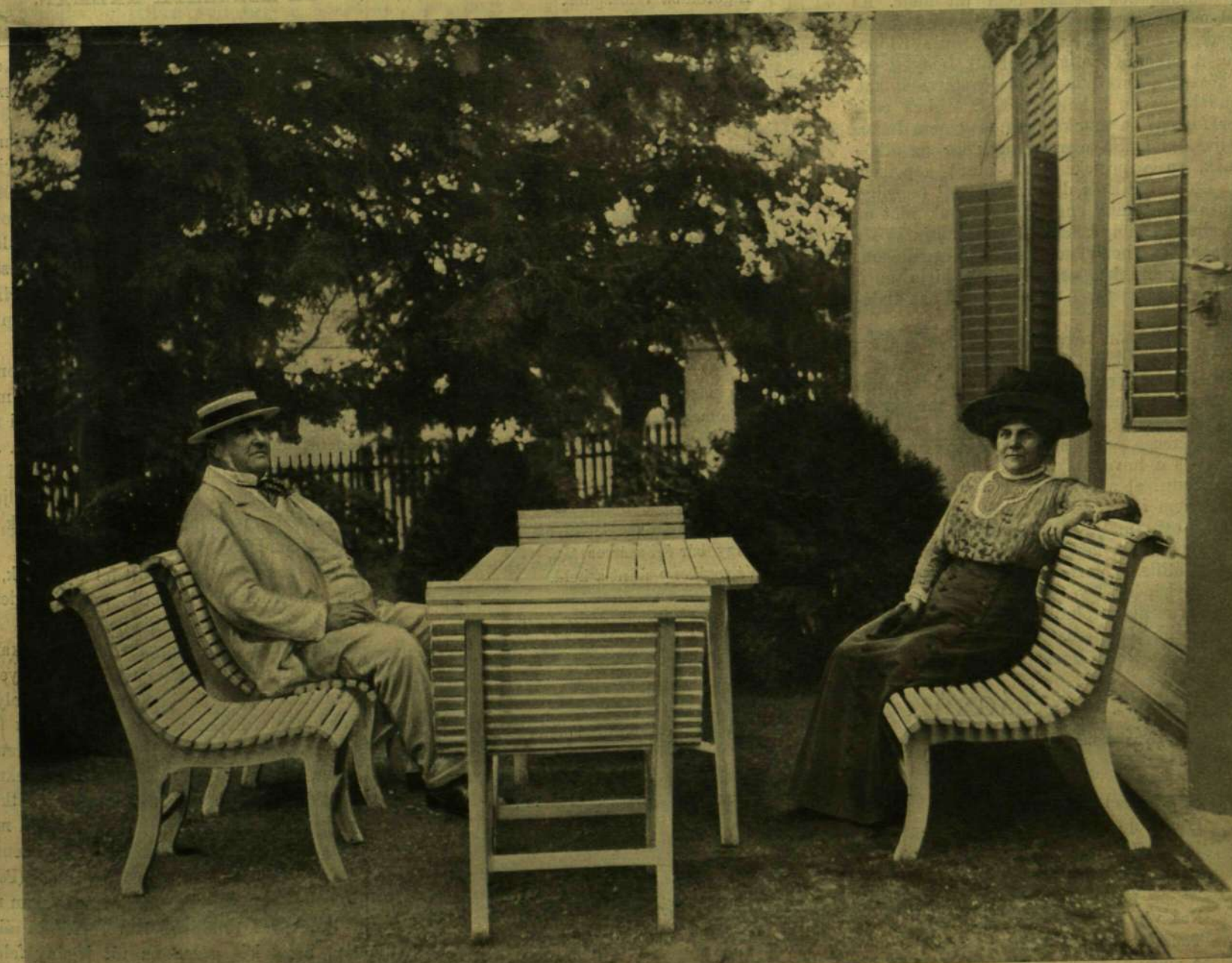
Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Egyes szám 40 fillér.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona. A „Világkronika”-val negyedévenként 80 fillérrel több.
Külföldi előfizetéseket a postailag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

A HOL WEKERLE MINISZTERELNÖK PIHEN.
(Klopodia.)

OLYAN HELYRŐL beszélni, a hol Wekerle mi-
niszterelnök pihen, a szó szoros értelmé-
ben: „lucus a non lucendo”. Mert ő
pihenni csak akkor megy el a fővárosból, mi-
kor többet akar dolgozni, mint mások. Ren-
des viszonyok között nem jut hozzá a mun-
kához, a sok dolog miatt, melyet el kell vé-
geznie. Mikor Budapesten van, ez a sok dolog

s a még több kérelmező elfoglalja minden ide-
jét reggeltől fogva késő estig. Kivált olyankor,
mikor a képviselőház ülésezik s a pénzügyi
bizottságban is folynak a tárgyalások.
Ilyenkor a miniszterelnök már öltözködés
közben fogadja az államtitkárokat s a minisz-
terelnökség referenseit. Aztán lemegy a vár-
bástyára, állítólag azért, hogy sétáljon, de a
hol várnak már reá a pénzügyminiszterium
tanácsosai, hogy legsürgősebb ügyeket meg-
beszélhessék vele. Mert a séta után bemegy

nyugán a miniszteriumba, de csak a halasztást
nem tűrő ügyekben intézkedhetik: sietnie kell
a „tisztelt Házba”. Tíz óra előtt öt percczel
ott minden ülés napján megjelenik. Justh
Gyula, a pontos és szigorú elnök már három-
negyed tizkor kitekintget az ablakán a Lánchíd
felé s nézi, hogy jön-e már Wekerle Sán-
dor. Mert ő pontban tíz órakor az ülést meg-
nyitja s előbb beszélnie kell a tanácskozáso-
k vezetőjével, a miniszterelnökkel. Az ülés kez-
detétől az ülés bekezdéséig Wekerle a kép-

WEKERLE MINISZTERELNÖK NEJÉVEL, KLOPÓDIAI KASTÉLYA ELŐTT.

Justh Gyula fényképe után.

Ha fáj a feje ne tétovázzzék, hanem **Beretvás pastillát**
mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — **Ára 1 korona 20 fillér.** — Kapható minden gyógyszerárban.
Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten.** * * * * * Orvosok által ajánlva. — Három doboznál ingyen postai szállítás.
Franklin-Társulat nyomdája. Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

A MINISZTERELNÖK DOLGOZÓ HELYE KLOPÓDIAI KERTJÉBEN.

viselőház épületét nem hagyja el soha. Ha oly javaslatok vannak napirenden, a melyek az ő miniszteriumát nem érintik, akkor kimegy esetleg a fogadószobájába, a hol feleket is fogad, s referenseivel is tanácskozik. De ha az ő javaslatáról van szó, akkor egy percre se hagyja el az üléstermet. Ülés után a képviselőháza hozatja el az ebédjét is s ott marad, ott dolgozik, míg a pénzügyi vagy más szakkbizottság ülése meg nem kezdődik. Késő este jut csak haza, a mikor a napi postát olvassa el. A garmadával érkező levelek közül egyet se hagy másnapig felbontatlanul.

Ennyi elfoglaltság mellett rendszeres nagyobb munkához persze nem jut ideje. Az mind nyárra marad. S mikor mások pihenni szoktak, akkor ő is elmegy „pihenni” Klopodiára. A pihenés pedig abból áll, hogy ilyenkor készíti a nevezetesebb törvényjavaslatokat, a rendeleteket s a költségvetést. Ehhez csak akkor foghat, ha munkájában meg nem háboríthatja senki. Se a referensek, se az állás-keresők, se a protekcióban utazó képviselő urak. Dolgozhatik és dolgozik estétől reggelig, egyhuzamban, alig engedve magának időt az étkezéshez. A melyik tanácsosát bevonja az ily munkába, az hetek mulva is megemlegeti. Mert az ily munkát csak Wekerle bírja, az ő hatalmas szervezetével, s az ő hatalmas tudásával.

Azelőtt Dánoson végezte az ilyen „pihenéseket”. De Dános közel van a fővároshoz, a sok ügyes-bajos ember utána ment s minduntalan megzavarták a munkájában. Azért most már Klopodián szokott meghúzódni, ebben a temesmegyei félreeső faluban, a hová csak viczinális vezet, s a hová csak egész éjszakai utazás után juthatni el a fővárosból. S a hová a kérelmező nem igen rándul utána, mert sohase tudhatja, ott találja-e, s legfőképpen a képes újság élelmes fényképésze keresi fel, hogy a gépe elé állítsa. Mert addig a pillanatig, a míg a fényképész leveszi, csakugyan „pihennie” kell a miniszterelnöknek is, s talán ez az ő legteljesebb pihenése.

DAL AZ IGAZSÁGRÓL.

Az „Anakreoni Dalok” előszava.

I.

Jó istenkém, légy hozzám jó,
És ne fújd el életemnek
Pislákoló mécsesét, míg
Én ezt a dalt el nem fujtam.

Nos, vén költő, lássuk: mit tudsz?
Tudsz-e rideg téli estén
A mulandó örömökről
Bölcs humorral dalt dalolni?

Mintha csöndes kedvtelésből
Csak úgy magának dalolnál,
S valami ős melódiát
Vernél hozzá a gitáron...

De csak halkan... s lehetőleg
Rímek nélkül, pathosz nélkül,
Mert a rímhez, a pathoszhoz
Fáradt már az én kedélyem.

Megutáltam minden frázist,
Álságot és cifraságot;
Egész lényem odaromlott
A goromba valóságához.

Kinek tetszik, hazudozzék,
Bolondítsa a világot,
Nekem te gyújts vezető fényt,
Piperétlen, szűk igazság!

II.

Úgy-e szép terv, tiszta program?
Sajna, van egy bökkenője:
Manapság az igazság is,
Mint minden más, megbízhatlan.

A mi tegnap igazság volt,
Ma már megszűnt annak lenni,
Lett belőle kacagtató,
Nevetséges figura.

Ma még bájos, szép istennő,
Tele mennyei fenséggel,
Holnap czéda tánczosnő a
Legocsmányabb Cabaretban.

Ma még hetykén esküszünk rá,
Holnap talán megkövezzük,
S így, bár égi származású,
Változékony mint a hold.

S mint a holdnak soh'se látod
Egész gömbjét, mindkét arcát:
Úgy magát az igazságot
Sem láthatod teljesen.

Minden perczben új alakká
Formálja a földi gazság,
S te hit nélkül, bódult fejjel
Jársz a sok új igazság közt...

III.

Van azonban egy igazság,
Mely, bár régi, csálhatatlan,
S valamennyi igazság közt
A legkedvesebb igazság.

Ez nem pózol, nem szenved,
Nem is játszik nagyképűsdi,

Nyílt, őszinte, szókimondó,
A mi szívén, az az ajkán.

Nem törődik a világgal,
Mégveti a földi gondot,
És a merre jár, virágot
Szór a halandók szemébe.

Röpke, bájos, könnyed, égi,
Napsugaras, víg teremtes,
Ragyogóra babonázza
A legfelhősb lelkét is.

Szeme párja nincs bekötte,
S ha mosolya szerte villan:
Kopár szirtek, őszi tarló
Rózsamezbe öltözködnék.

Pallos sincsen a kezében,
Csak egy lenge, könnyű vessző,
Ezzel szokta csiklandozni
A borongó emberkéket.

Jár vidáman, jobbra, balra,
Ma itt van, és holnap ott,
De a hol bűt, bánatot lát,
Onnan gyorsan megszökik.

Zord magányban, filiszterek,
Vaskalapos pedánsok közt,
És, hogy végül ne feledjem,
A közélet fórumán —

Mindhiába keresnéd, és
Mindhiába vágnád látni:
Ezt a dicső igazságot
Csak a borban találod meg.

Endrődi Sándor.

A FEKETE VÁROS.

REGÉNY.

(Folytatás.)

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Quendel uram türelmetlenül feszkelődött szé-
kén, újaival idegesen dobolt az asztalon, egy-
szer-egyszer elmosolyodott úgy befelé; látszott,
hogy valami csalafintaságot forral.

Alig végzé be Gyurgyik, ő tette le a garast,
vagyis fölállt és fölemelte poharát, vagyis a
bögréjét, mert szép agyag-bögrékből ittak, me-
lyekre pelikán madarak és tulipántok voltak
ráfestve. Fölemelte, aztán megfordította a leve-
gőben, úgy, hogy a tartalma a földre locsant,
a mi azt jelentette a korhely kompániák virág-
beszédén, hogy a kire inni akarná, az nem ér-
demli meg.

— Molnár uram — így kezdé, — elmondta
vala az ő szerencsáját, fia születését, meg-
keresztelését, körülményeit, szóval a mai nap
történetét, de még némelyeket kihagyott...

— Mi az? — kiáltott közbe a korponai ke-
reskedő. — Csendet kérünk. Halljuk, halljuk!

— Vannak még elhallgatott előzmények, —
folytatá Quendel.

— No persze, — kacagott fel Gyurgyik, —
ha az embernek fia születik, annak rendszeren
szoktak előzményei is lenni, ha-ha-ha.

— Én csak a mai nap történetéhez akarok
hozzájárulni elhallgatott adatokkal, — igyeke-
zett magát kimagyarázni a belái Krózus, olyan
jámbor, bamba képet vágva, a minő csak töle
telt, pedig éppen abban volt nagy, hogy reme-
kül tudta adni az együgyűt. — Előzményeknek
csak azért nevezem, mert lesznek következ-
ményeik is (pokoli vigyorgás ragyogtatta meg
szemeit). Gyurgyik uramat szeretik az istenek,
de ma én hozzám is kegyesek voltak. (Psz.
Halljuk, halljuk!) Ugyanis az történt velem ma
itt a ljeszkovai erdőben, a vörösfedelű akol
tájékán, hogy két gézengúz tót legény felém
rohant az erdő sűrűjéből, rávetették magokat
egyenest a lovaimra, a két pejkömmra, és se szó-

se beszéd, elvágta késeikkel a hámistrángot és
elnyargaltak velők.

— Tudjuk, tudjuk!

— Elég bajt csináltak nekünk is, — dörmö-
gött a rézöntő.

— A legnagyobb kétségbeesésben maradtam
ott e haramiák miatt a kisasszony hugos-
kámmal...

— De jött a Molitorisz, — egészíté ki a
mondatot Klebe úr, a mellényén egy gombot
kieresztve, a dölyftől vagy a vacsorától föl-
puffadtan. — A Molitorisz ott volt és a Moli-
toriszban van emberség, a Molitorisz fölvette
utasai közé és eddig van, sőt még a kocsi is
cipeli.

Most már Gyurgyik uram kezdett kényelmet-
lenül feszengeni.

— No, semmi az, — szólt közbe. — Ígyunk
rá egyet. Töltsetek lánykák, töltsetek! Ne a bal-
kezdeddel, te mamlasz. Megesik az ilyesmi más-
sal is, nemcsak a nemzeti urammal, a kinek
méserei lehetnének, de talán vannak is. Hagy-
juk pokolba a pejkkókat, meg a gondokat.
Punktum. Porzót rá. Ne főzzünk egy kis kram-
pampulit?

— Hohó! Nem addig a' — tiltakozott Quen-
del úr, kit nagy érdeklődéssel hallgattak a töb-
biek, mert a borkiöntés felhívta a figyelmet.
Viharok jele az.

— Lássuk hát a medvét!

— Adja csak idább azt a tálat, — taszította
meg a vándorórás könyökét a kántor. — Ott
látom még a malacz fejét. Hogy lehet a malacz-
fejet meghagyni! Olyan megható a lehúnyt
szemeivel. Nem nézhetek rá tovább, megeszem
inkább. Iszonyú puha szívem van.

— Halljuk Quendel uramat! — avatkozott
bele a főtisztelendő úr. — Mert eddig még
nem mondta el, miben volt kegyes hozzá az
Isten a mai napon.

— Épen arra akarok rátérni, — folytató
Quendel apó. — Mikor e vendégszerető haj-
lékba kerültünk, mialatt a szent kereszttség
folyt idebent, már csak azon járt az eszem,
hogy a kocsimat valamely száraz helyre be-
tolhassam. Gondoltam magamban, éjszakának
éviadán legalább aludni is lehet benne. Kimen-
tem tehát körülnézni valamely alkalmas hely
után.

Gyurgyik uram tekintete elsötétült.

SÉTA A PARKBAN.

— Az épületeket szemügyre véve, egy paja-
szerűt pillantottam meg a pince mellett...

Gyurgyik nyugtalanul ugrott fel, majd min-
den ok nélkül újra leült s kihívó tekintetét
olyanformán szegezte Quendelre, mint az állat-
szelidítő a fenevadra.

— Hát aztán? — hörögte tompán.

Ez az izgatott viselete általánosan feltűnt.
Még Rozálinak is. Ijedten figyelmeztette Fab-
ricziust, hogy a molnár haragszik Quendel
bácsira. Lehetségesnek látszott minden perc-
ben, hogy a fejéhez vágja a kancsót. Minden
szem Gyurgyikon függött. Csak maga Quendel
tett úgy, mintha észre se venné a gazda zava-
rát, összeszoruló öklét s csodálatos együgyű-
séggel beszélt tovább:

— Odamegyek az apró csúrhöz, megrúgom
az ajtót, az ajtó enged, bemegyek, hát mit gon-
dolnak kegyelmeitek, mit látok ott?

Természetesen senki se találta. Sírni néma-
ság támadt s a kérdő, bámész, kíváncsi tekin-
tetek felváltva szaladgáltak Gyurgyiktól Quen-
delre s Quendelről Gyurgyikra.

WEKERLE KISERBEIK FIA NEVELŐJÉVEL.

KLOPÓDIAI KÉPEK. — Jolly Gyula felvétel.

De most egy meglepetés várt a társaságra;
a Quendel arca volt komoly és a Gyurgyikét
szélesítette meg egy kis vidám bonhómia.

— Hát képzelmék, — hámozta ki végre Quen-
del ur, — a pejkkóimat találtam ott.

A meglepetés és csodálkozás fölszisszenése
suhant el, melyből csak egy elütő hang vált ki,
a Gyurgyik kedélyes kacagása.

Az asztalra csapott a két hatalmas tenyeré-
vel s úgy nevetett, hogy a könnyei is kiesor-
dultak.

— Mit? A pejkkókat, ha-ha-ha. Azok a kópék,
hej. Megtalálta a pejkkókat, hi-hi-hi. No, ez ér-
zékeny jelenet lehetett. De csakhogy megtalálta
őket kegyelmed, mert ők ugyancsak meg nem
találták volna kegyelmedet, szemük világa nem
lévén a legjobb karban, brr-ha-ha, he-he-he.

Egyre kacagott s úgy izzadt a homloka,
arca, hogy leesurgott a verejték a nyakába.
E közben szórakozottan hajtogatta az egyik
borosbőgrét a másik után, Quendel ellenben
fölemelte a hangját haragosra.

— Nem lehet ezt tréfával elújni, hallja az
úr. Itt, e tisztességes tanuk előtt kérde-
m, hogyan jutottak lovaim az istállójába? Erre tes-
sék felelni, vagy különben tolvajt kiáltok.

— No, csak az kellene még! — fortant fel
Gyurgyik uram méltatlankodva, — hiszen egész
nap meg nem mozdultam otthonról. Becsülje
meg magát Quendel úr, azt mondom, mert én
jó ember vagyok és szeretem a tréfát, de min-
dennek van határa.

— Ejnye, mordizom adta! — kiáltott fel
Quendel, — hát még tetejébe tagadja is. Ezer
tanut hozok rá, ha kell, hogy az én lovaim, az
egész vármegye ösmeri a pejkkókat...

— Dehogyan tagadom, dehogyan. — S most is-
mét nevetésre fordította száját a gazda. — Ellen-
kezőleg, egész este beszélem, hogy két molnár-
legény ment el lóháton, az egyik a tisztelendő
úrt Sztarovácra, a másik a komákért.

— Ment ám, de az én lovaimon, — menny-
dörgé Quendel.

— Nem is az enyimen, — incselkedett vele
a merész taktikájú Gyurgyik. — Hiszen csak
nem gondolja, hogy lovasított molnárlegénye-
ket tartok.

— De maga küldte őket!

— Úgy. Az igaz. Én mondtam nekik, hogy
legjobb volna lóháton menni; erre ők átöltöz-
tek bocskoros parasztlégényeknek és ebben az

A KATHOLIKUS TEMPLOM.

álruhában elmentek; hogy hol vették a lovakat, ahhoz nekem semmi közöm. Egy kis kedélyes kaland az egész. Hogy lehet az ilyenért haragudni? Fehér asztalnál! Keresztelők! Mikor olyan jól érezzük magunkat itt. És mikor már ugys megfáradt a lovait.

— Az ám, mikor megtalálta a lovait, — visszhangozta a kántor és nagyot prüszszentelt.

— Béküljenek ki! — indítványozá az órák, mintegy erkölcsi kötelességének tartva a komáját támogatni.

Quendel úr daczosan rázta meg fejét.

— Egy lókötővel vagy orgazdával? Soha!

Paprikaszinbe ugrott a molnár ábrázata s ajkai vonaglottak a dühtől.

— Az úrnak annyi pénze lehet, mint a polya, — kiáltá, — vájkáljon benne, a menyit tetszik, de ne merjen vájkálni az én becsületemben, mert én a Szent Korona tagja vagyok, azt a kis kését, és rajtam annyi makula se maradhat, mint a mákszem. Ha nemes ember volna az úr is, mint lovag lovagon vennék kenden elégtételt.

Ez a «kend» kihozta sodrából Quendelt. Ne-

RÉSZLET WEKERLE PARKJÁBÓL.

KLOPÓDIAI KÉPEK. — Jelfy Gyula félvétel.

mes embernek vörös posztó ez a szó. Elvesztette hidegvérét a kis emberke és a mellére ütött:

— Hát én az vagyok. Két prédikátusos nemes, hallja kend, de Pásztá et Alsó-Kend, de kend honnan kend?

— Úgy? Hogy honnan? No várjon egy kisit, majd mindjárt megmondom.

Kirúgta maga alól a széket, a mángorló melletti kuczkóhoz rohant, a honnan két rozsdás kardot rántott elő, melyeknek markolata egy mozsár üregéből ágaskodott kifelé, megállt a szoba tisztán, vitézi gesztusokkal.

— Hát lássuk, nemes ember-e? — ordítá most már halálsápadtan. — Ki a gyepre! Fogja az egyiket!

Nyomban felugráltak néhányan a férfiak közül, hogy csitítsák. «Gyurgyik, édes Gyurgyik úr, legyen esze, az Isten szerelméért», — kiáltozá Klebe úr. Quendel képéből kikelve, ösztönszerűleg hátralepett a pap mögé, de látván, hogy a kardokat fogják már s a Gyurgyik kezéből kicsavarni igyekeznek a rézöntő legény és a korponai kereskedő, megbátorodva előrenyomult, élénken hangoztatva:

WEKERLE KASTÉLYA.

— Szívesen kiállnék, édes örömmel kiállnék, de ezt nem lehet így elintézni. Ez nem lovagias ügy. Becsületekre mondom, nem lovagias ügy.

A Gyurgyik-lányok sikoltoztak, az egyik öreg asszony beszaladt a lármára, meg kiszaladt, mire molnárlegények rontottak be, felgyűrt öklökkel, arra a külső hírre, hogy bent verekedés van. A rézöntő, miután nem bírta a kardot elvenni Gyurgyiktól, átfogta izmos két karjával a derekát s összeszorítva tartotta, mint két vaspánttal, úgy, hogy meg se mozcizanhatott.

— Mit? Hogy nem lovagias ügy? — handabandázott a molnár a fogait csikorgatva tehetelenségében. — Hallják, mit mond a gyáva? Tessék, ítéljék meg az urak, hogy lovagias ügy-e, vagy nem?

— Hogyne volna lovagias ügy, — véleményezte a vándorórák. — Két lovag közt történi s két lóról van benne szó. Csupa ló és lovag az egész. Ha ez se lovagias ügy, akkor nincs a világon lovagias ügy, igaz-e, vagy nem?

Ezt a kérdést Klebe úrhoz intézte az órák.

— Nem igaz, — csáfoltá Klebe úr, — mert három lóról van már szó.

— Hogy-hogy?

— Úgy, hogy maga a harmadik.

— Kikérem magamnak ezt a hangot.

— Megérdemli ezt a hangot, mert a helyett, hogy oltaná a tüzet, még piszkálja. Oh, Istenem, a szegény ölné meg, ha híre menne, hogy a Molitorisz utasai közt verekedés történt. És mindezeket nem tekintve, se lovagias ügy. Mondja meg a szenátor úr ő kigyelme.

— Természetesen nem lovagias ügy, — felelte Fabriczius. — Quendel úr itt találta az elrablott lovait, tehát alapos oka van a felháborodásra. Mennyire hibás vagy bűnös ebben a malomtulajdonos, azt kard el nem döntheti, csak a bíró. De ha nem volna is ily természetű az összekülönbözés, már maguk az életkorok is kizárják a lovagias mérkőzés lehetőségét. Egy erős ember összekaszabolhat egy gyenge agastyánt, de ezt nem lovagias mérkőzésnek nevezik, hanem elagyabugyálásnak. Legokosabb ilyen esetben valami barátságos kiegyezést összehozni.

Klebe úr odaadó elismeréssel ingatta a fejét: «Micsoda tiszta agyvelő», — dünnyögte. A tisztelendő úr is a fiatal szenátor nézetén volt, s most már mind a ketten hozzáláttak a harago-

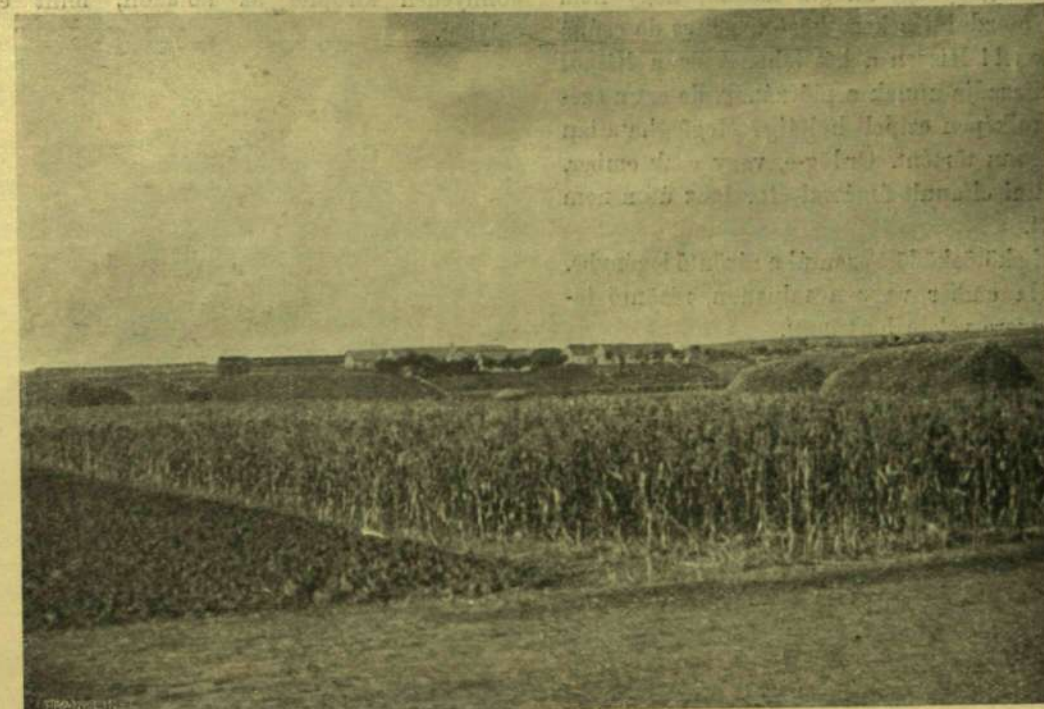

GAZDASÁGI CSELÉDEK LAKÓHÁZA.

sok lecsendesítéséhez. Fabriczius Gyurgyikot kezdte megdolgolni okos szavakkal, a tisztelendő úr pedig Quendelnek beszélt a keresztény türelemről és elnézésről, megfogva az egérszürke kabátja szárnyát; úgy látszik, igen tetszett Quendel úrnak, hogy őt fogják, alkalmasint ez volt az ambíciója, ezt várta, és most már mint egy erővel visszatartott ember kezdte magát rángatni, hogy így meg amúgy, ereszsze őt a tisztelendő úr, vitézi dolog ez, nem értenek ehhez a papok, stb.

A gondviselés mindamellett sikert tartogatott méhében a két közbenjáró számára s sok huza-vona és rábeszélés után a két bős oroszlánt mégis a béke útjára terelték, akképen stipuláltatván a történelmi pillanat czeremóniája, hogy Gyurgyik uram odalép Quendel uramhoz, röviden bocsánatot kér az éretlen és megengedhetlen tréfiért (ennek a két szónak bent kell lenni), mire Quendel úr kezét fogja nyújtani (jól jegyezzük meg, Quendel nyújtja először a kezét), erre aztán a Quendel kezét Gyurgyik uram megrázza és minden rendben leszen.

Így is lett. Gyurgyikot odaszígyálták valahogy, mint az ökröt a vágóhidra, Quendel elé,

A KIS-TANYA.

az előbbi valami bocsánatot makogott s Quendel úr a kezét nyújtotta. Gyurgyik úr megrázta a Quendel kezét, hogy annak minden porzikája ropogott s Quendel úr felette fanyar arcot vágott, valamint a Gyurgyik füléhez hajolt e barátságos kézrázás alatt, s íme, most a Gyurgyik arca még fanyarabb lett a Quendelénél, mert azt súgta neki:

— Barátom uramnak néhány szép tehenét láttam a tölgyfák alatti kis karámban, mikor ide befordultunk, abból kettő mához egy hétig Bélán legyen az udvaromban, meg egy új hám két lóra, a Petz szíjgyártó löcsei boltjából, különben Görgy alispánhoz adom a dolgot.

Ez ugyan nem volt a békeponozatok közt, de nem is hallották idegen fülek, csak épen a Gyurgyik lelkében hagyott nyomot, minélfogva nagy hurrah-kiáltásokban törtek ki a jelenvalók. Olajág a béke, a mi pedig ág, azt meg kell locsolni. Elő azokkal a kancsók!

Folyt az ivás. A jókedv egyre emelkedett. «Abból az erősebb hordóból hozzatok, Magdalénka.» Az emberek kigomboloztak, mindenki egyszerre beszélt, csak Gyurgyik uramat bosszantotta úgy a Quendel úr kívánsága (mégis csak meg kellett volna agyabugyálni, viszkett

TEHÉN-CSORDA.

KLOPÓDIAI KÉPEK. — Jelfy Gyula félvétel.

a keze), valamint sértette az önértékét, hogy a rézöntő legény úgy átfogta karjait, hogy nem tudott mozdulni a keze között. Ejnye de csúffá tette ezzel! Hiszen a két tehenet és a hámot még kiizzadja annak a piócának, de ezt a szégyent miképpen czipeli holtáig? Megfoghatatlan az, hogyan történt. Ördög-e, vagy csak ember, és valami eltanult fogással élt? Igaz úton nem lehetett.

Váltig köztözködött ezentúl a rézöntő legénybe. — Ha ember vagy a talpadon, rézöntő legény, gyere velem bort enni.

— Hát itt vagyok, — legénykedett a legény. — Nem félek én semmitől.

Erre aztán megtöltetett Gyurgyik uram két tálat borral s az egyik kanalat odanyújtván a rézöntőnek, a másikkal ő kanalazta a bort, a hogy a levest szokás.

A mikor bevégezte és fölpillantott, már akkor a rézöntő legény tála is üres volt, épen a száját törülgette utána.

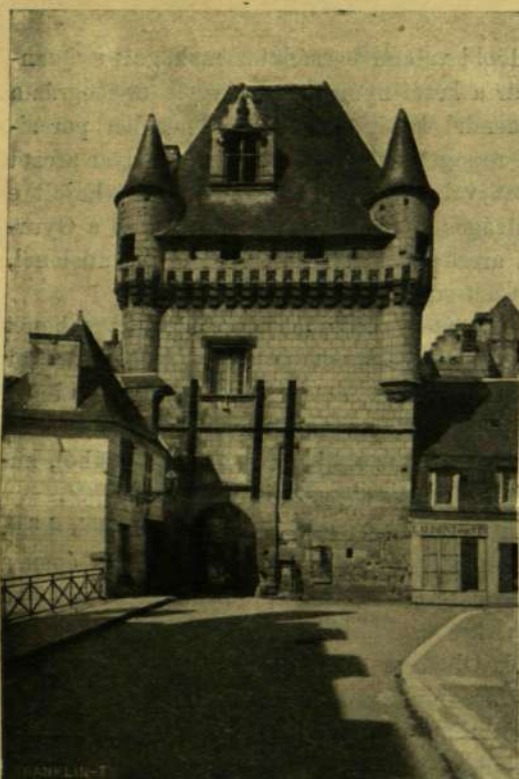
— Jó volt-e, hékás?

— Lehetett volna rosszabb is.

megragadván egyet az üres tojásokból, olyan könnyedén kiröptt az ablakon, mint egy pelyhet.

SOREL ÁGNES ARCKÉPE.

A VÁRKASTÉLY EGYIK KAPUJA.

Kipróbált korhelyek egybehangzó állítása szerint semmi se száll olyan gyorsan a lábakra és a fejbe, mint a kanállal fogsztott bor; e természeti csoda miatt iszszák a bort poharakból. Hanem a mi két emberünk derekasan győzte, csak az arczszínük kezdett átmenni sötétpirosba és a szemük állott egy kicsit keresztbe.

— Látom, derék legény vagy, rézöntő, de azért egy üres tojást mégse tudnál a szoba közepéből kihajítani az ablakon?

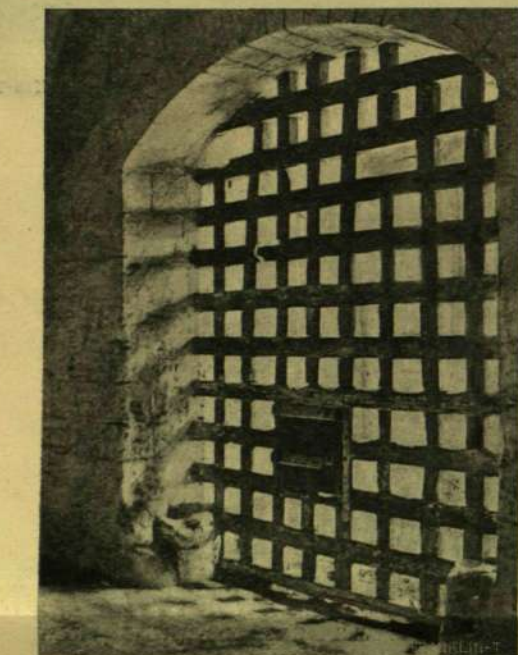
— Szeretném látni azt a tojást.

Nosza kiment a konyhába Gyurgyik s csakhamar behozott néhány kifúrt tojást, azután kinyitotta az ablakot. No, ez megint pompás mulatság lesz.

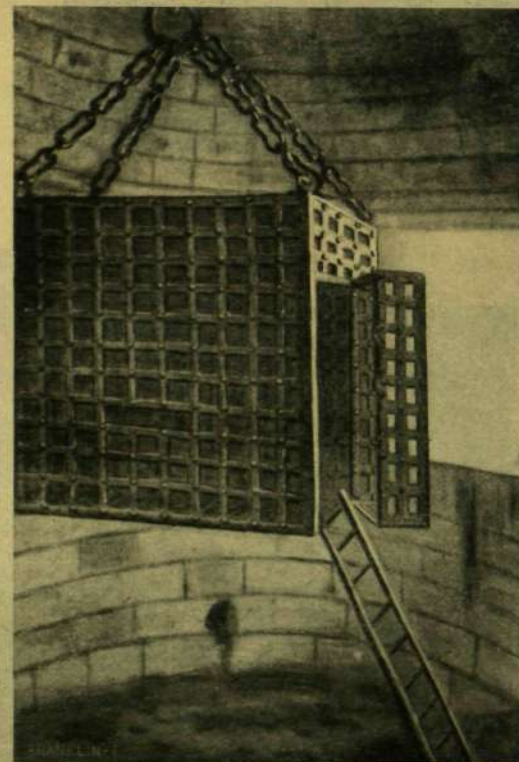
A rézöntő legény a szoba közepére állt, megrendítette a hatalmas karját, de biz a tojást mégse bírta kihajítani; visszaesett az ablaknál.

Nagy röhej támadt. A rézöntő legény dühbe jött, egy másik tojást kapott fel a tányérból s olyan erővel hajította el, hogy szinte ő maga is utána bukott, de biz a tojás egy rőfnyire innen az ablaktól leesett, a Wilnérné fejebúbjára. (Ugyan kar, hogy nem volt bent a sárgája.)

— Nagyobb erő kell ahhoz, kerekfejű szent öcsém, — mondá most fitymálva Gyurgyik, s

AZ A KETRECEZ, MELYEEN ALENÇON HERCEGEZ ÖT ÉVIG FOGVA VOLT.

AZ A KETRECEZ, A MELYEEN XI. LAJOS BALNE BÍBOR-NOKOT FOGVA TARTOTTA.

LOCHESI KÉPEK.

A rézöntő legény káromkodott, fejét vakarta s hangosan tűnődött:

— Hogy lehet ez, hogy lehet?

Hát úgy lehetett, hogy Gyurgyik egy kis viaszgyurmát tartott az újjai közt, azt oda-

ragasztotta a tojáshoz s ez most már a súlyával képes volt áthasítani az ablakon ellene tóduló levegőt.

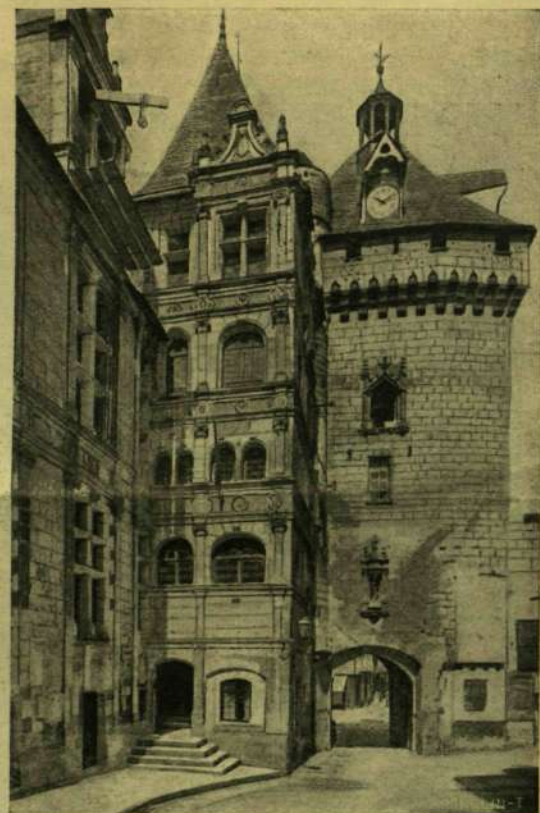
(Folytatása következik.)

A HAJDANI FRANCZIA KIRÁLYOK SZÉKHELYE.

Loches, 1909. augusztus.

A történelmi nevezetességű várkastélyokban olyan gazdag Touraine egyik legérdekesebb látnivalója mindenesetre Loches (Luccae). A festői városka, mely girbe-görbe, keskeny utcáival, erődítményeivel, régi várkastélyával, középkori kapuival, épületmaradványaival, sajátos módon megkapó benyomást tesz, szinte visszavarázsol bennünket abba a korb, mikor a várkastély bástyáján még a szépséges Sorel Agnes sétálgatott VII. Károlylyal, az erődített városka kapuit bezárták éjjelre és a vastag falú Donjon mely börtöneiben szomorú foglyok csörgették rablánczaikat.

És e benyomást nem zavarja sem az automobilok túlkölése, sem a fantasztikus automobil-öltönyökben járkáló, mindig nagy számban levő turisták, a kik némi életet hoznak a csendes kis város kihalt utcáiba.

A VÁROSHÁZA.

A város eredete régi keletű. Első házai az V-ik században emelkedtek a St. Ours de Cahors által alapított zárda körül. A városka a VI-ik században már erődítményeket, várat kapott a védelmére, melynek birhatásáért sok vér folyt századokon át. A vár gyakran cserélt gazdát. Az Anjou-család három századon át bírta (886-tól 1205-ig). Földnélküli János Oroszlánszívű Rikárd tudtán kívül ajándékozta Franciaországnak, ám mikor 1194-ben Oroszlánszívű Rikárd visszatért a keresztes háborúból, ismét visszavette Lochest. 1205-ben majdnem egy évi ostrom után Filöp Ágost foglalta el és hűbéri birtokként Dreut de Melónak, Franciaország *cometable*-jának ajándékozta.

A középkorban Loches királyi rezidenciája és börtön volt.

Középkori jellegét mai napig is bámulatosan megőrizte. A városka fekvése bájos.

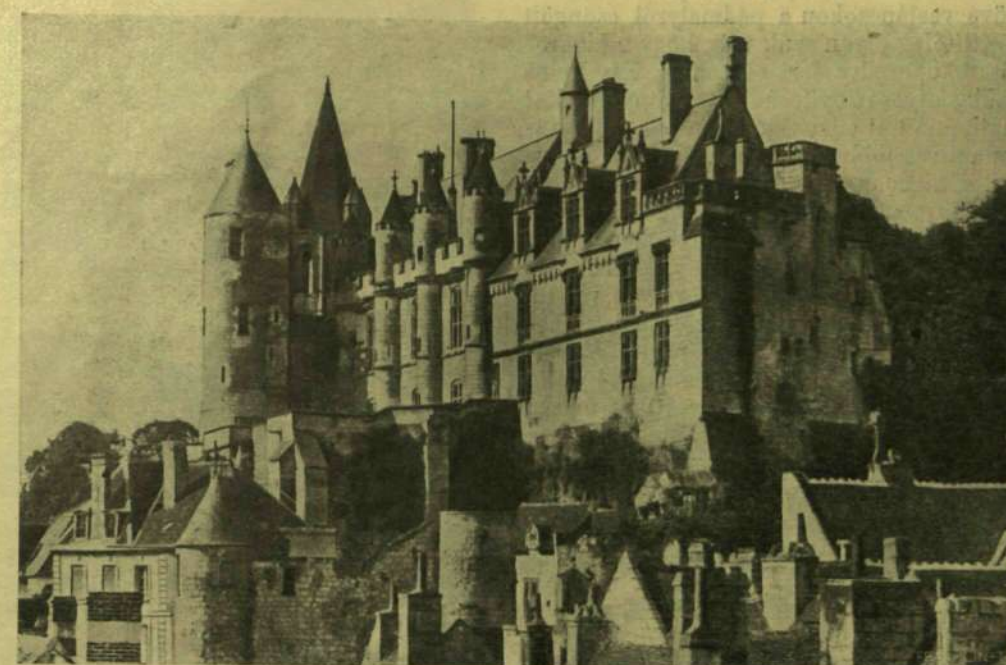
A sötét vízű Indre folyócska balpartján, kör alakban terül el a várhegy körül, mely régi épületeivel, csúcsán a királyi várkastéllyal, a tömör falú komor *Donjon*-val, XII. századbeli gyönyörű templomával, büszkén emelkedik ki két tágas üdezőld völgy között, mintegy urvalva a vidéket.

Két kilométernyi körületben, elipszis alakúan, teljes épségben fenmaradt bástyák övezik a várhegyet, elválasztva a város többi részétől. Régi XV-ik századbeli kapukon át jutunk a külön városrészt képező várba, melyben nagyon

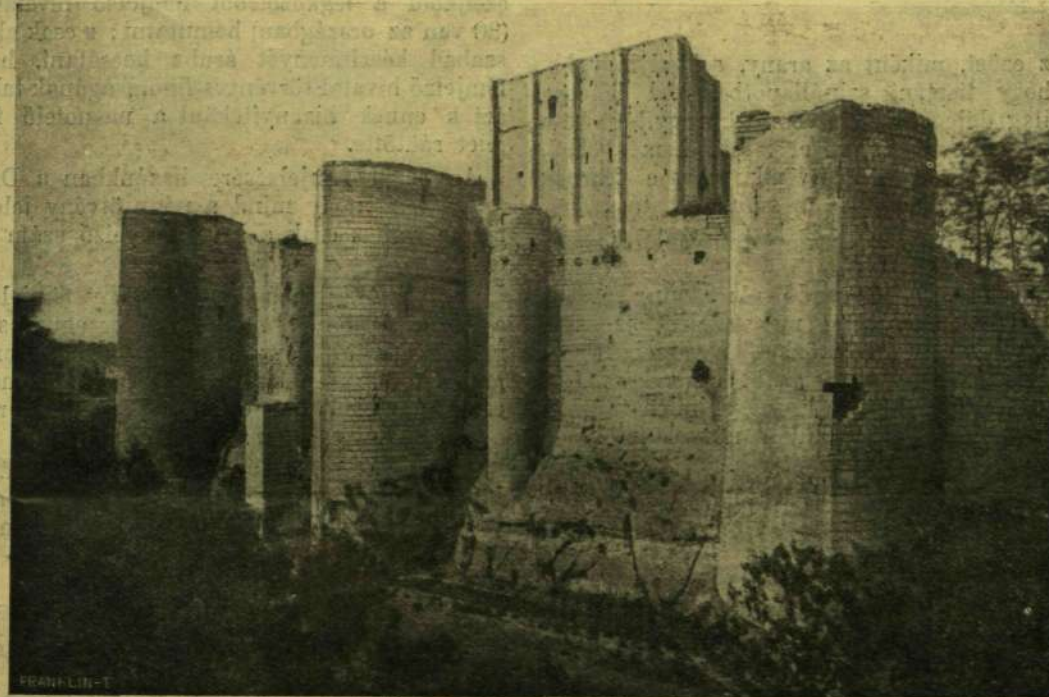
sok gyönyörű középkori épületet találunk. Az egyik kapu, a *Porte Picoys* mellé szorosan hozzáépülve, a várfalon kívül, emelkedik a renaissance stílusban épült gyönyörű kis városháza, nem messze tőle áll a régi harangtorony, mely bómáldozó köveivel gyönyörűen illik bele a középkori képbe.

A királyi kastély, melyet két király, VII. Károly és XII. Lajos építtetett, két kor bélyegét viseli ugyan magán, de azért egységesen olvad egybe. Kitérően restaurálva, jelenleg részben az alprefektusnak szolgál hivatalos helyiségül és magánlakásul, a miért is a várkastély belülről csak részben tekinthető meg. Megmutatják Anne de Bretagne egykori oratoriumát és hálószobáját, melyeknek kis méretei a középkori királynő szerény igényei mellett bizonyítanak.

Eredeti, ha nem is kiváló műbeccsű XV. századbeli siremléket találunk a várkastély legnagyobb tornyának földszinti termében. Sorel Agnes, VII. Károly szelid lelkéről és szépségéről híres favoritéja van ott eltemetve. A szobornál fekvő ábrázolja a szép asszonyt, a ki csak 40 évet élt és négy leánygyermeket adott királyi kedvesének. A szobor fejénél két imádkozó angyal térdel, lábainál két kis bárány fekszik. Sorel Agnes nagy szelidségének, jóságának jelképekül. Ime egy asszony, a ki a legjobb

VII. KÁROLY ÉS XII. LAJOS KASTÉLYÁNAK LÁTEKÉPE.

A DONJON DÉLKELET FELŐL.

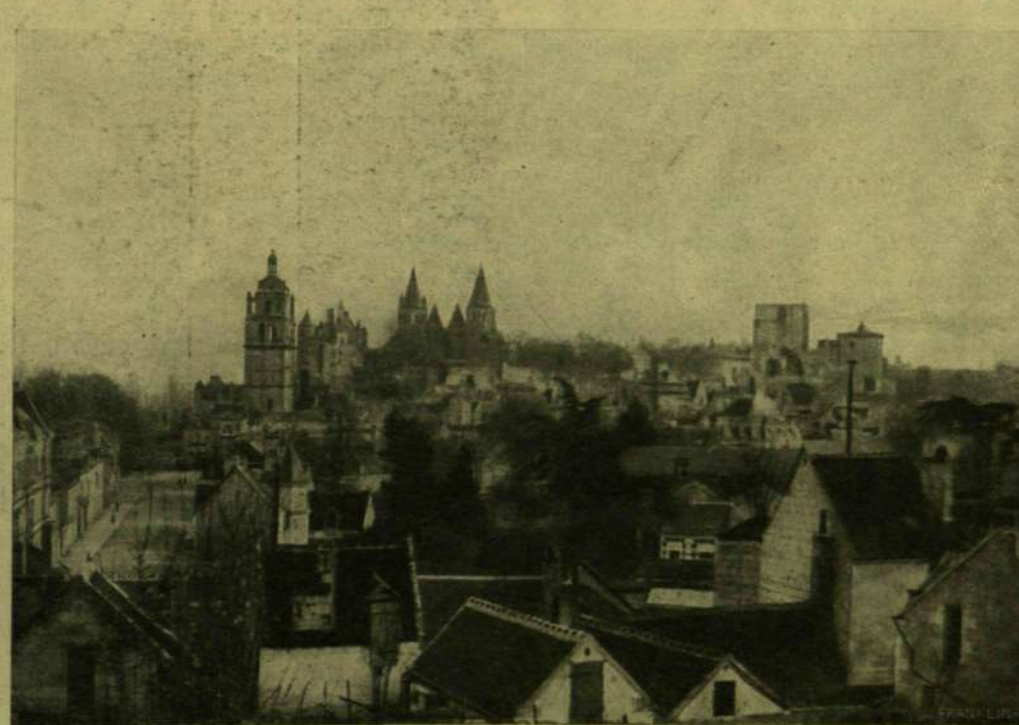
emléket hagyta maga után a hazájában! Chateaubriand így ír róla: «Királyaink összes kegyeltjei közül egyedül Sorel Agnes volt hasznára hazájának». Voltaire pedig áradozva emlékezik meg egyik versében Sorel Agnes szépségéről.

A várbástya sétatányáról nagyon szép, tág kilátás nyílik. A szem messze ellát és sajátos érzés fog el minket az óségi fák alatt, a hol egykoron a régi francia királyok sétáltak. Róluk regél a nagyon terebélyes pompás gesztenyefa is, melyet még I. Ferenc király ültetett és a mely annyi generációt túlélt és mégis egyre zöldül, virul, bár odvas részeit bádoglemezek védik az eső és a rothadás ellen, ágait vaskapcsok tartják össze; a múltból regélnek a várfal régi kövei, — minden...

Azért Loches érdekesebb látnivalója még sem a királyi várkastély, hanem a várhegy déli részén fekvő *Donjon*, a XI. és XII. századbeli várak igazi típusa, a hol egykoron a város védelmére szükséges katonai erő volt összpontosítva és földalatti börtöneiről, rémes «oubliettes»-jeiről volt híres. A ki ide került, csak nagy ritkán látta újra a napvilágot, meghalt rövid idő múlva, vagy ha évek hosszú sora múltán kiszabadult, testben lélekben megtörve látta viszont övét. Keskeny, csendes utcákon és a «Boulevard de Donjon»-nak nevezett fasoron át jutunk a régi várba, mely részben már rom, de még így is impozáns, nagyszerű benyomást tesz 14 méter vastag falaival, melyek a középkorban tető nélkül merednek ég felé 40 méter magasságban. De a melléképületek és

homlokzatától, mely a XIII. században épült, a szabadba kivezető ajtóval és három vastag toronnyal (*tour à bec*) volt ellátva. E tornyok nem gömbölyűek, de csőralakban csúcsosodnak ki. Ezen eltérés, melynek legrégebb példányát talán Lochesban találjuk, kiinduló pontja a későbbi módosításoknak, a melyek végre a XV-ik században a kiálló tornyokat bástyákká változtatták át. Ez a régi vár teljes fogalmat nyújt a középkori várakról, de a középkori kegyetlenségekről is. Önkénytelenül összehozzunk, mikor keskeny, sötét, dohos lépcsőkön lemegyünk a földalatti börtönökbe, a hová VII. Károly, de főleg XI. Lajos olyan nagy gyönyörrel csukatta politikai ellenfeleit. A vezető lámpással halad előttünk és bevilágít a rettenetes «oubliettes»-ekbe, melyek mélyek és szuronyokkal kispékeltek voltak és könyörtelenül elnyelték a börtönébe vezetett és a sötétségben gyanútlanul tapogatózó, lezuhanó rabot, a ki szerencsére nem sokáig kinlódott, agyonsebeztek zuhanása közben az éles török. Ha nem is olyan borzadályos, de kínos sorsuk volt a «ketrecek» foglyainak is.

Egy földalatti, elégtelen szelelő lyukakkal ellátott kör alakú helyiségben voltak elhelyezve a XI. Lajos alatt, La Balne börtönök által kiesztelt ketrecek, melyek két m. 66. cm szélesek és egy lábbal magasabbak voltak mint egy ember — írja Commine, a ki VIII. Károly alatt Geoffroy de Pompadour és Scorger d'Amboise montaubani püspökkel egyetemben oróbalta ki e keserves «ketrecek»et. La Balne

A VÁROS LÁTKÉPE.

LOCHESI KÉPEK.

bibornok három évig volt egy ilyen ketrecben elzárva. (Ő volt az első, a ki kipróbálta).

Az övé vaslánczokon a padmalyról csingött alá és állítógaz olyan szűk volt, hogy a biboros csak összekuporodva fért el benne. XI. Lajos egy szűk folyosó nyílásán át gyönyörködött ártalmatlanná tett ellensége kinjaiban. VII. Károly valamivel jobb ketrecben tartotta fogva öt éven át Alençon Jean herceget, a miért az a trónörökös atyja ellen felbújtotta. Alençon herceg szűk ketrece egy toronyfülkéből állt, a melybe alig hogy egy keskeny kőpad fért el, de legalább világossága és levegője volt a hercegnek. Kevesebb jutott e kettőből Ludo-vico Sforzának, ki elég tágas börtönét falfest-ményekkel, kőfaragásokkal és napórával látta el, de meghalt örömeiben, mikor 10 évi fogság után szabadságát visszanyerte. Meghatóak a földalatti börtönök falain olvasható irások, panaszok, bölcselekések, közbe gúnyos mon-dások, mint például: «Entrées Messieurs, chez le Roy notre Mestre!» (Lépjének be, uraim, urunkhoz, a királyhoz.)

A püspökök földalatti börtönében egy a falba faragott oltárt találunk; I. Ferencz csukatta ide a püspököket. Hát még a kinzókamra! Szerencsére a kinzó eszközök nagyobb része már a muzeumokba vándorolt!

De az ember azért mégis szinte meg-könnyebbül, mikor ismét künn van a szabadban, a Boulevard de Donjon fái alatt a hol szabá-lyos arcvonású szép «tourangelle»-k kínálják levelező lapjaikat.

A régi várost elárasztó turisták jó kereset-forrásai a lakóknak; a bástyákon kívül emel-kező csinos házak a lakosság jólétét bizonyít-ják. Az ötezer lakossal bíró kisvárosban szép boltokat is találunk, régiségkereskedőket is, a kik persze nem csupa «régiséget» árulnak. De az angolokban, főleg a sok amerikaiban, kik nyáron át az egész Tourainet elárasztják, jó vevőre akadnak.

M. Hrabovszky Julia.

AZ EZÜST.

Már az ó-korban is ismerték az ezüstöt, az egyiptomiak fehér aranyának nevezték. Ebből arra következtethetünk, hogy bár a legrégeb-ben ismert fémek egyike, de az aranynál fia-talabb.

DI COOK SARKUTAZÓ RUHÁJÁBAN.

Az ezüst, miként az arany, sokkal lágyabb, semhogy tisztán, színállapotban fel lehetne iparilag dolgozni. Más fémekkel, vegyileg tiszta vörösréz hozzákeverésével teszik keményebbé, ellentállóbba. Rézzel ötvözik, mert e fémnek van legkevésbé hatása megmunkálhatóságára; fémjelzési törvényeink is kizárólag ezt a fém-et engedik felhasználni.

Az ezüsthöz keverendő réz mennyiségét a törvény határozza meg, mely szerint az ezüst négy féle arányban ötvözhető a rézzel. Illetve csak az így ötvözött ezüstöt szabad «ezüst» név alatt forgalomba hozni, minden máskép ötvözött ezüst ötvény külön jelölendő meg, pl.: alumínium-ezüst stb.

Legfinomabb az az ezüst, melyben 95 rész a tiszta ezüst s 5 rész a réz; ezen ötvényt

950 ezredrész finomnak vagy első finomságú-nak nevezik. Ennél silányabb, de még mindig nagyon sok ezüstöt tartalmaz a második finom-ságú vagy a 900 ezredrész finom ötvény, melyben 90 rész ezüst s csak 10 rész vörösréz van. E kétféle ötvényt azonban csak ritkább esetben, többnyire a megrendelt árúnál a fél egyenes kivánságára használják különféle ipar-cikkek készítésére.

Rendes körülmények között a harmad és negyedfinomságú ezüstöt használják. A har-mad vagy 800 ezredrész finomságú ötvénynek 80 % az ezüst és 20 % a réz tartalma; míg a negyed finomságú vagyis a 750 ezredrész finom ezüst silányabb; csak a háromnegyed része ezüst, a többi réz.

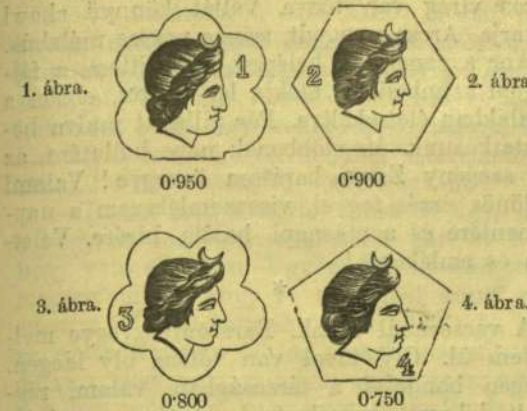
Bármily finomságú ötvényből készül is az áru, külseje igen vékonyan finom ezüsttel van borítva. Ugyanis a megmunkált tárgyakat végül fehérítik, fehérre főzik savban, mi által nem-csak a munka közben támadt oxydréteget tá-volítják el, hanem a tárgy felületéről az ötvény rezet is kioldják. Így szín tekintetében nem lehet a különböző finomságú ötvényeket egy-mástól megkülönböztetni, laikus előtt csupán a fémjelek szolgálnak tájékozásul.

A fémjelzési törvénnyel az állam nemcsak szabályozta az ezüst ötvözését, de gondoskodott egyúttal az ellenőrzésről is. Ugyanis minden ezüstműves köteles gyártmányát előbb vizsgálat céljából a legközelebbi fémjelző hivatalnak (30 van az országban) bemutatni; s csak akkor szabad készítményét áruba bocsátani, ha a fémjelző hivatal törvényes finomságának találta azt s ennek bizonyítékul a megfelelő fém-jellet ráütötte.

Az ezüst fémjelzésére hazánkban a Diana fej szolgál, mely mind a négy ötvény jelében benne van s csak a keret és jelző szám vál-tozik.

Így az I. finomságú ezüstötvény fémjelében a Diana fejet öt domború és egy egyenes vo-nalból alkotott keret veszi körül (1. ábra) s jobb oldalon áll a szám: 1. A második finomságú ezüst fémjelen hat egyenes képezi a keretet, s balról van a szám: 2. (2. ábra.)

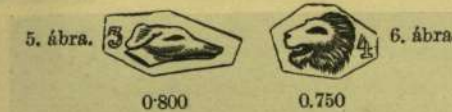
A harmadfinomságúnál öt domború (3. ábra), míg a negyedfinomságúnál öt egyenes (4. ábra) vonalból áll a keret; előbbinél baloldalon van

a szám: 3, utóbbinál pedig a keret jobb alsó szélén látható a 4.

A keretet alkotó vonalak nem öletszerűen vannak összeválogatva; minden keret egyúttal jelzi a finomsági számot is, mert a domború vonal 160, az egyenes 150 ezredrészt jelent. Így a 950 ezredrész finom ezüst fémjelen van öt domború ($5 \times 160 = 800$) és egy egyenes vonal ($800 + 150 = 950$).

E fémjeleket azonban csak nagyobb tárgyakra ütik rá, a kisebbekre — melyeket csak 0-800 és 0-750 finom ezüsből készítenek — agárfejet 0-800 (5. ábra) és oroszlanfejet 0-750 (6. ábra) használnak fémjelül.

A SZOMSZÉDOS FALVAK NÉPÉNEK KÖRMEZETE.

1868 előtt csak kétféle ezüstötvény volt készíthető: 15 és 13 próbás ezüst. A finomság meghatározásnak ugyanis a kölni márka volt

az alapja, melyet 16 latra, s minden latot 18 szemerre osztottak fel. A 15 próbás ezüst alatt pedig oly ötvényt értettek, melynek $\frac{15}{16}$ része, 13 próbás alatt pedig olyant, melynek $\frac{13}{16}$ része volt színezüst.

A külföldről behozott ezüstárakat (1906-ban csak evőeszközből 135 métermázsát hozták 1.539.000 korona értékben, míg az összes ezüstárú behozatal 552 q volt 7 millió ko-rona értékben) szintén ellenőrzik s csak ha az ellenőrző fémhivatal jónak találta, azaz legalább 0-750 finomságúnak, adják ki a cím-zettnek, ellenkező esetben vissza küldik a fel-adónak.

Újabbban, 1906 óta szabad a 0-750 finom-ságúnál silányabb ezüstötvényből is árut ké-szíteni, de csupán külföldre szállítás céljából. Ezt azonban előre be kell jelentenie az ipa-rosnak, s a fémjelző hivatal ezekre csak egy betűt (E = export) üt.

A fémjelző hivatalokban az ezüstárú vizs-gálását többnyire a karcepróba útján végzik. Ennek eszközei a próbakő, próbatűk és a próbasav.

A próbakő vagy lidiai kő fekete kovapala, melyre a kissé megreszelt áruval nyomot, karcezt dörzsölnek. E mellé a próbatűvel (pon-tos finomságú ezüstötvény) is dörzsölnek nyo-mot, majd mindkettőt megnedvesítik egy kevés próbasavval (ketted kromsavas kálium, kénsav és víz keveréke). A próbasav a karce ezüstjét karminvörös krómézüstté változtatja. Ha a két nyomon támadt vörös szín egyenlő, úgy a vizs-gált tárgy törvényes finomságú ötvényből ké-szült, ha azonban a tárgy karceza halványabb színt mutat, mint a tűé, így az ötvény silá-nyabb a törvényesnél. Ez esetben összetörlik az árut, s úgy adják vissza készítőjének.

A vizsgálás e módja csak hozzávetőleg álla-pítja meg a finomságot. Pontos eredményt úgy lehet kapni, ha a vizsgálandó ötvény egy bizonyos lemezt részét salétromsavban felold-ják, s a színezüstöt konyhasóoldattal kiválaszt-ják, kicsapják.

Cserjesi Károly.

EGY RELIEF.

Elbeszélés.

Irta Ifj. Hegedűs Sándor.

Juliusi nap van, csodaszép naplementével. A vizparton járok mind azt nézük, még az ablakok is kinyílnak és a szobából kikandikáló fejek is megbámulják a lehúnyó nap szép, titokzatos eltűnését. Olyan az, mikor így le-húnyja a szemét, mintha egy nagyszívű, arany-lelkű ember húnyna el ott vele.

*

Másnap délelőtt a városban járkáltam, mikor egyszer csak megállt egy barátom:

FERENCZ JÓZSEF KIRÁLY ÜDVÖZLI ZEPPELINT FRIDRICHSHAFENBEN.

ZEPPELIN LÉGHAJÓJA BERLINBE ÉRKEZTEKOR A TEMPELHOFTI MEZŐ FÖLÖTT.

ZEPPELIN LÉGHAJÓ-KISÉRLETEI.

A BOLGÁR KIRÁLY, PÁRVY SZEPESI PÜSPÖK ÉS AZ ÜNNEPLŐ KÖZÖNSÉG A FELDISZÍTETT TEMPLOMBÓL KIJÖVET.

A SZTRACZENAI TEMPLOM FÖLSZENTELÉSE. — Balogh Rudolf felvételei.

AZ ÚJ ÁLLAMI ISKOLA, TEMPLOM ÉS JEGYZŐI LAK.

— Képzeld, Zsiga meghalt!
Idegesen kérdezem:

— Mikor?
— Tegnap napnyugta után!
— Szegény fiú!

Mindketten tovább megyünk. Járjuk az élet útjait, leörljük a napokat — az élet tovább folyik.

A télen egy jourra hívtak. Én ugyan nem vagyok jourozó alak, mert arról csak annyit tudok, hogy ott sok teát kell inni, aztán szidni minden távollévót, ismerőst, ismeretlent egyaránt; különben nem mulatnak jól az asszonyok és unalmasnak találják az embert. Azért mégis elmentem, nem a jour miatt, de érdekelt egy asszony és akartam látni, hogy kívül udvaroltat magának. Egy kis érdeklődés, ennyi volt az egész.

Színhely egy szalon, melyen jour-társaság van együtt, én léhaságokat beszélek a házi-asszonynak és figyelek a szép asszonyra, a ki miatt ide jöttem. Valaki a zongorához ül és egy melabús dalt játszik. Ebben a pillanatban nyílik az ajtó és belép rajta egy öreg asszony és egy fiatal nő. Az öreg asszony fekete ruhát visel. A fiatal nőn szürke ruha van, kissé ki-vágva, kreol bőre barnállik, ébenfekete hajába

A BOLGÁR KIRÁLY BESZÉLGET TOMORY FŐSZOLGABÍRÓVAL.

— Mit tegyek?!
— Hogy úgy mondjam, emeljen falat a lel-kében és a mögé falazza el emlékeit!
— És ő örökre eltűnjék előlem?

Vigasztaltam:
— Nem fog eltűnni, maga tudni fogja, hogy a fal mögött ő van, csak nem fog oly éles fájdalommal hatni a reá való emlékezés!
A szomorú szemek rám néznek:

— Ismerte őt?
— Ismertem, gyakran találkoztunk, kezét fogtunk, beszélgettünk, tovább mentünk!

— Akkor nem ismerte. Ismerni csak az is-merte őt, a ki az ő finom szövésű lelkének minden árnyalatát követni tudta. Látta, az ő jellege volt a „Nap”. A nap, a fényes, a su-gárdús, az éltető nap volt az ő mindene. Abban és azáltal látta megédesülni az életet, ha elnézhette annak gazdag ragyogását. Gyak-ran leutaztunk délvidékre, akkor ott volt egész nap a szabad ég alatt és csodálatos gyönyörű-séggel tudta elnézni, mint száll alá a déli nap, mint nyugszik le a hegyek mögött, vagy mint hanyatlik a tengerbe. Egész lénye át-alakult. Szeme fénylett, mint a ki mennyi boldogságot érez és úgy látszott, hogy egész lelkét betölti az a pár napsugár, mely onnét az alátűnő napgolyóból feléje száll! Oh, sze-gény, mennyire tudta élvezni a napfényt!

Az asszonyka elhallgatott és én csodálkozva néztem rá, mert mikor így beszélt az én el-

piros virág van tűze. Vállát könnyű shawl takarja. Arcza nyugodt, szeme nézése melabús. Mikor a zeneszóra belépett, azt hittem, a fáj-dalom szimbolizált alakja lép be ott, ebben a nólakban életrekelve. Pár pillanat mulva be-mutatkozunk. Megdöbbenek neve hallatára, az én szegény Zsiga barátom özvegye! Valami különös érzés fog el, visszaemlékszem a nap-lementére és a másnapi halála hírére. Vélet-len és emlékezés!

A vacsoránál ülünk. Barátom özvegye mel-lettem ül. Oly távol van tőlem, oly idegen. Idegen hangulat a társaságban, valami rég-múlt dologról beszélgetnek. Aztán messzi tá-jakról, a hol az arany sugár nap ragyog. Szom szédnőm felsóhajt:

— A nap! Az aláhanyatló nap!
Arczán szomorúság ül. Megkérdem:
— Nem szereti a napot talán?
Szórakozottan válaszol:
— Én? Nekem mindegy, de ő nagyon sze-rette!

Szemeivel maga elé néz, mintha a távollevő múltat akarná megjelentetni. Megszólítom:

— Hagyja a múltat, ott nem jó fel többé a nap, oda már örök sötétség borult!
Kétségbeesetten vergődik:

költözött barátomról, csak akkor láttam, hogy az egy egészen más ember volt, mint a mi-lyennek én úgy futólagosan ismertem. Minden szavával közelebb hozta őt hozzám és az el-költözött, mint egy relief-szobor alakja, lelki formáival megalkotva, tényleg odarajzolódott elem. De az asszonyka beszélt tovább:

— Háttha még ismerte volna őt úgy, mint a hogy én megismertem, azon pár év alatt, hogy vele élhettem. Úgy érzem mostan, nagy magányomban, hogy az az ember annyi nap-sugarat adott nekem az ő arany lelkéből, hogy az egész életemre el fog engem kísérni. Csodálatos lélek volt, mindent rajongva szeretett, a miben művészet vagy finomság volt; de sem-mit nem imádott annyira, mint az arany-ragyogású napot. Ez volt az ő Istene, ennek fényében, ennek meleg lelkében hitt. És csodálatosan a nap is megérezte azt a nagy imá-datot, melyiyl szegény ő iránta viseltetett, mert eljött és elkísérte őt utolsó óráján át a másvilágra!

Julius volt, nyári nap, teljes ragyogással. Ő ott feküdt a betegágyán és nézte a napot, a mint lassan-lassan befutotta tűzsekerével kimért pályáját és haladt az égi úton, a hegy-lánc felé, hogy a mögött elrejtőzve, menjen el az ő napnyugati országába.

Szegény felkőnyökre dőlve nézte a napot és hagyta, hogy az arczát meleg sugaraival elárasztssa.

A CSÁSZÁR ÜDVÖZLÉSE AZ ÜNNEPÉLYEN.

ünnepelesen mosdatták az ő halotti arczát. Vége volt, elment a nap után, az örök nap országába!

Az özvegy elhallgatott és én ott láttam ma-gam előtt szegény barátomat, a mint lelke tiszta érzéseivel rajongva keresi a napot, vala-hol messze távol, a hová követni emberláb nem tudja őt.

Pár hónap múlt el ezután és a nyár elején vadászni indultam. Mikor a hegyoldali temető mellett elhaladtam, a vakító napban feltűnt egy fehér obelisk-oszlop, amelyről fehér fény-sziporkákkal hullottak le a napsugarak, mintha már a márvány teleszívta volna magát nap-fénnyel s most ő is ezt sugározna ki magá-ból. Az oldalút kanyarulatánál arra felé men-tem és megdöbbenve láttam a fehér emlék-kövnön az én barátom nevét. A napimádó nyu-godott ott s a nap felkereste izzó sugaraival és körüleszókolta hideg márvány-emlékét.

Egész nap vadásztam és csak napnyugta felé tértem haza. Mikor a hegygerincekre értem, akkor ment le a nap a völgy alján és sugaraival az arczomba sütött. És csodálatosan újra a napimádó jutott eszembe és az a pár szó, melyet róla nekem egyszer özvegye mondott;

TIROLIAK MENETE AZ 1809-IKI FÖLKELŐK JELMEZÉBEN.

Alig beszélt, néha sóhajtott csak fel, sovány kezét a nap felé emelve, mint egy napimádó kiáltva fel: „A nap! A nap!”

Az ő napja! Aztán búcsúzott tőle, csókokat küldött feléje és minden réző sugárt hálás mosolylyal üdvözölt. Csodálatos volt az, hogy bár teljes tudatában volt annak, hogy az az arany ragyogású nap az ő életének utolsó napja, mégis egy ideális lélek tiszta boldog-ságával nézte, követte a napot, égi útján nyu-govóra szállva. Egyszer intett, hogy hajoljak föléje és halkán, sóhajszzerűen kérdezte meg:

— Hány percz múlva megy le a nap?
— Hatvan percz az egész!
— Ennyi az életem!

Alig birtam könnyeimet visszatartani, a mint ő fáradtan újra a nap felé fordította a fejét. Ezalatt a nap a láthatár szélére ért és vörös színbe csapott át és ezek a vérvörös sugár-kévek világították meg a haldokló ágyát és a mikor az ott pihent a lenyugvó nap sugaraival elborítva, olyan volt, mintha egy vérvörös fényben égő máglyán pihenve halt volna meg ő, az utolsó sugár felé, mely letűnt a fal-ról, utána kapott, aztán sóhaj, panasz nélkül meghalt.

A csillagok bűvös fénye már mozdulatlanul találta és az ablakon beszűrődő éji harmat, összevegyülve az én keserves könnyeimel,

LOVASOK A MENET ÉLÉN 1809-IKI JELMEZBEN.

A TIROLI SZABADSÁGHARC SZÁZADIK ÉVFORDULÓJA INNSBRUCKBAN.

PÁRVY SZEPESI PÜSPÖK MEGÉRKÉZÉSE.

A SZTRACZENAI TEMPLOM FÖLSZENTELÉSE. — Balogh Rudolf félvételei.

INNSBRUCK FŐUTCAJÁ ZÁSLÓDÍSZBEN AZ 1809-IKI SZABADSÁGHARCZ EMLÉKÜNNEPEKOR.

az a pár szó, a melylyel a szerető szív jellemezte, megajzolta hűen az ő elköltözött társát, az én szegény barátomat. Megálltam a lemenő nap előtt és elgondolkoztam szegény társamról és úgy éreztem, hogy az emlékezetnek csodaszép relief-képe van kiöntve abban a jellemzésben, melylyel róla egy hű lélek nekem, az ismeretlennek, megemlékezett. Szavakkal jelentette meg előttem az ő reliefjét, a mely el nem múló módon vésődött emlékezetbe, úgyannyira, hogy azóta minden szép napnyugta révén egy dobbanással megjelent előttem az elköltözöttnek reliefje, alakja s belevésődött a múltba vesző gondolataimba.

A TEMESVÁRI VÁR VÉGNAPJAI.

Temesvár legújabb időben a fejlődés és fellendülés mind magasabb fokához közeledik. További fejlődésének azonban volt mindezeideig egy akadály: a Belvárosnak várjellege. Ez a városrész ugyanis háromszoros bástyafallal és sáncokkal körülkerítve, merev központ volt, a mely körül egy-egy ágyúlévénnyel távolságban (közelebb nem volt szabad építkezni) a legközelebb beolvasztandó Mehala községnek kívül még három tekintélyes külváros fekszik.

A város fejlődésében tehát ez idő szerint nem a kifelé terjeszkedés a jelszó, hanem az a főfeladat, hogy a négy külváros a Belvárossal, az eddigi várral összeköttessenek és életképes egésszé összeépítsenek. Erről azonban szó sem lehetett mindaddig, míg lehetővé nem vált, hogy a Belváros várjellegét megszüntessék. Mivel a mai ostrom-ágyúknak a Belvárost körülvevő és mostanáig bevehetetlennek tartott bástyatömeg legfeljebb pár óráig állhatna ellent, ennek az egykor hatalmas védműnek is elközelgett az utolsó órája. A várkastély lebontására Ő Felsége 1891-ben adta meg az engedélyt, midőn maga is Temesvárról járt.

Ekkor kezdődtek a katonasággal az alkudozások a várerődtímenyek s a hozzátartozó mintegy 1.240.000 négyszögméternyi területek átadása iránt. Mindezt katonának a várostól 200 évvel ezelőtt, 1716-ban teljesen ingyen kapták, ma azonban ugyanannyi korona kárpótlást kértek érte, mint a hány négyszögméter területért volt szó. A városra háramló közvetlen haszon azonban eme területekből oly aránytalanul nagy, nem is tekintve a város fejlődésének országos fontosságát, hogy ezt a megváltási terhet a város készsége vállalja. Az alkudozások mintegy két év óta fejeződtek be és máris óriási munka indult meg, hogy a Belváros a külvárosokkal szervesen összekapcsolható legyen, és hogy a város, lerázva a várerődítés béklyóit, teljesen modern alakot nyerjen.

Képeinken bemutatjuk a várrombolásnak tán még több évig eltartó munkáját. A lerombolt

várkastély helyén már eddig is több díszes palota és magánház emelkedik; így az állami főgimnázium, a felsőbb leányiskola, az állami ipariskola, az osztrák-magyar bank, a piarista főgimnázium, rendház és templom, megannyi díszes középület. Hamarosan építés alá kerül még egy sereg középület s valószínűleg még ez évben leterítik alapját a nagyarányú *Museum- és Kultur-palotának* is.

Azt az ősrégi várat, melyet 1552-ben *Lo-sonczy* védelmezett s a melynek képe 162 éven keresztül a török alatt is alig változott, Szavoyai Jenő golyói kegyetlenül megromgálták. Az 1716-iki ostrom alkalmával a feladás egyik oka abban rejlett, hogy a fejlettebb technikájú ágyúk rombolását a régi vár többé nem állhatta ki. Nem is annyira a falak, mint az egész vidéket behálózó Bégának és Temesnek mocsarai és széles árcai voltak a várnak főerőssége.

A tulajdonképpen síkon fekvő vár újabb megerősítése azon bástya-rendszer alapján történt, a melyet Vauban talált fel. A vár bástyái hosszúka kilencszöveget alkotnak, belülről szilárdan épült alagúttal; részint laktanyául, részint szertárul használható óriási helyiségekkel, u. n. kazamatákkal. Mindezeket a robbanó lövegektől, bombáktól biztossá több méter széles és mély földburkolattal tették, melyet még azonfelül hatalmas téglaburkolattal és előretolt védbástyákkal tettek erősebbé. A Béga folyó régebben közvetlenül a várhoz csapódott, most töle egy puskalövénnyel távolságban úgy vágták ki csatornaszerű medrét, hogy az árkokat vízzel lehetett volna elárasztani. A várkastélyon és az előretolt védműveken 310 ágyúnak volt helye.

Az erősség teljes felépítése III. Károly és Mária Terézia uralkodása alatt negyven évig, 1724-től 1765-ig tartott. Főczélja a török elleni védelem volt, de a törökök, kiknek teljes lehanyatlása ekkor kezdődött, — egyetlen puskalövét sem tettek soha erre az újabb várra. Nagyon is jól bevált később a vár Magyarország ellen. Szabadságharcunk alatt közel 9000 védője és 210 ágyúja volt a várnak. A városi polgárság, kivéve a szerb és román lakosság egy részét, erősen hazafiás érzelmű volt s az itt is hamarosan felállított nemzetőrség magát *Danjanichot* kívánta magának vezérül. De nem őt kapták meg, hanem a vak eszközül használt horvát főtisztet közül küldték Temesvárra vezért, *Rukavina* személyében. A temesvári várba volt zárva az a *Blomberg* uhánus ezredes is, a ki 48 nyarán még a honvédekkel együtt kergette meg *Versecznél* a szerbeket. A várat *Bem* tábornok vette körül 1849. április végén, de a kormány s rendszeres ostrommal báró *Vécseyt* bízta meg. A több mint 100 napos ostrom mutatja, hogy a várórség vitézül tartotta magát. Mikor

Arad vára, melynek ostromát szintén *Vécsey* vezette, június 30-án kapitulált, — Temesvárra is a legkeményebb napok következtek. A kormány 1849. július 2-án megengedte, hogy a várbeli polgárság, mely már élelemhiányban kezdett szenvedni, kivonulhasson a várból. Az ostrom utolsó négy hetében a katonaság már lőhússal élt. A forradalom végpercei közeledtével, mikor az osztrák főcsereg és a roppant orosz segély egyenesen Szegednek és Aradnak tartott, — nagy szükség lett volna a szintén körülbelül 9000 főre tehető *Vécsey*-féle ostromló seregre. Kossuth személyesen jött le Szegedről és júl. 19-én már a temesvári táborban termett.

Szökevényektől ezt a hírt a várbeliek már 20-án megtudták. Az ostrom persze ezután napról-napra hevesebb lett, a várórség (különösen *Gläser* altábornagy, *Simonovits* tüzérezredes halálával) érzékeny veszteségeket szenvedett. A lövések- és bombáktól feldúlt várkastély helyreállítása emberfeletti munkát okozott. A csekély számú polgári lakosság élete már a pincékben és a dóm-templom sírboltjaiban sem volt biztos. *Vécsey* ostrom-gyűrűje óriási erővel szorította összebb-összebb a várat. Rettenetes nap volt mindkét félre nézve aug. 4-ike, melynek viharos éjjelén *Vécsey* és vezérkara régóta tervezgetett főostromát akarta végrehajtani. Négy oldalról támadt a várágúky iszonyú tüzelése daczára a rettentetlen honvéd-sereg. A főtámadás a jőzsefvárosi és az erdélyi kapuk ellen volt irányozva. A honvédek eljutottak a kapukig, *Sikor József* hadnagy beugrott a felvonó híd melletti árokba és kardjával már annak deszkázatát kezdte fessegetni, — meglöttek a sáncokról, de honvédtársai hátravitték és kimentették. A várkastélyról ellenük irányzott tűz azonban minden támadást meg-husított — ez a véres főroham sem hozta meg a kívánt eredményt. — Ót nap múlva *Bem* magához ragadva a *Vécsey*-féle ostromló sereg nagyobb részét, megvívta a szerencsétlen kimeneteli temesvári csatát, — a vártól mintegy kétóránnyira fekvő síkon Kis-Becserek előtt, a Beregszó patak mellett. Augusztus 9-én este a *Kmetty* és *Guyon* által fedezett hátráló magyar csapatok vonultak el Temesvár bástyái alatt Lugos felé, és *Haynau* egy lovas hadosztálytal még azon este belovagolt a várnak u. n. bécsi vagy mehalai kapuján.

Temesvár ezen történeti nevezetességi bástyák eltűnése után teljesen elveszítíti várjellegét, és mint nagy arányokban fejlődő magyar város folytatja nagyfőttségű szerepét a nemzetiséglakta Délvidéken.

TENGERENTÚLI MENYASSZONY.

REGÉNY.

(Folytatás.)

Irta Daniel Lesueur. — Fordította M. Hrabovszky Julia.

III.

Fanteuil Marguerite Mrs Baxton W. Reginádnénak New-Yorkban.

Marguerites-villa, június 21.

Darling néni!

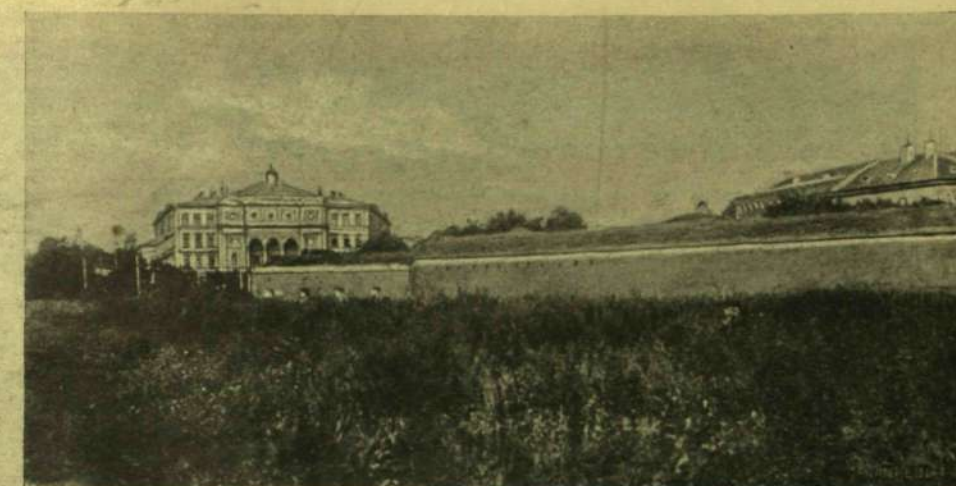
Légy nyugodt, ez az angol szó lesz az egyetlen, a mit hozzád intézni fogok. De ez olyan édes, olyan szép szó!... És annyira illik reád!... A többi mondjuk el egymásnak kölcsönösen a mi imádnodóan szép francia nyelvünkön, a mi, azt hiszem, szülőföldünknek leg-szebb virága. Kérlek, ne ránczold a homlokodat. Ne gondold, hogy roszt fogok mondani egy országról, a mihez olyan élénken ragaszkodom. Ez az ország az enyém is. Jól érzem azt, biztosítlak, és minden pillanattal jobban érzem, a mióta a havrei kikötőbe tettem a lábamat... A kikötőbe, a hol a papám vártam reám lelkiifuradásai által megzavart örömeivel, mint egy szegény bűnös és ez, hidd el, sokkal jobban meghatott, mintsem azt mutatni szerettem volna.

De mit akarsz?... Be kell vallanom neked, hogy mindeddig valóban bizonyult minden előítéletem, a mit ellenedre, környezetünk és Regináld bácsi oltottak belém szeretetreméltó és könnyűvérű honfitársaink iránt. Az ő főteendőjük, a legjobbaknak: az érzélgősség, a leg-roszabbaknak: a gyönyör. És úgy látom, valamennyien félnek a megerőltetéstől.

Grünauer József fényképe.

A FŐBÁSTYÁK BONTÁSA AZ ERDÉLYI KAPU MELLETT.

A BÁSTYÁK ÉS SÁNCZARKOK, HÁTTÉRBE A SZÍNHÁZ.

Az igaz, hogy előre kell bocsátanom, hogy én egy olyan környezetbe jutottam, a mi e tekintetben Franciaországban is a kivételesekhez tartozik. A gyermekek országában képzelhetném magamat.

Szegény papa — a kit napról-napra jobban szeretek, — minden esetre fiatalabb, mint én... még pedig sokkal, erről biztosítlak. Az a meggyőződése, hogy elváltunk és az ő hosszas közönye miatt (mert az közöny volt, hiába szé-pítenénk a dolgot) igazolnia, vagyis kimentenie kell magát előttem. Majdnem mosolyognom kell, mikor minden pillanatban czélzásokat tesz a kötelességeire, kényszerhelyzetére, sőt a saját érdekemre is, a mik őt erre a kemény(?)... megpróbáltatásra kényszerítették. Pedig ellenkezőleg, minden azt bizonyítja nekem, hogy éveken át a szívét, az életét, minden gondolatát kizárólagosan csak egyetlen érzés töltötte be, fordította el tőlem.

De végre is ő úgy tett, a mint jónak látta volt. Eszembe sincs őt ezért megítélni akarni. Nem nevelték abban a francia szellemben, hogy a szülők számolni tartoznak gyermekeiknek, érzelmeikről és tetteikről. Boldog voltam és jól gondomat viseltek. Ez az egyetlen pont, a mi miatt lelkiismeretem szólhatna neki valamit. De e tekintetben nyugodt lehet. Tehát?... Csak hogy más baj van... Ama túlzott vágy miatt: szeretve lenni, a mi minden francziát gyötör (ha nem az élvhajhászat uralja őket), papa nem tud belenyugodni, hogy a leánya nem szereti őt annyira, mint szereti azokat, a kik őt felnevelték, vagyis téged néni Darling és Regináld bácsit. Oh! a bácsi... minő kevéssé szeretetreméltónak találunk itt őt, az ő hideg modorával, szükségáviságával, pedig minő forró szíve van! Csak az övéért él, életének nincs más czélja, mint a te és az én boldogságom és még most is úgy dolgozik, mintha kezdő lenne, éjjel-nappal, csak hogy mi ketten New-York királynői legyünk.

Papa pedig, a ki imádja a feleségét, — az ő Rithéjét, miként őt nevezi, — nem találta fel ebben a szerelemben a szükséges erélyt, hogy

elvesztett vagyonát visszaszerezze. Ő még mindig a Mandret urak alkalmazottja, a gazdag bankároké, a kik, miután egykoron jóformán előidézői voltak Fanteuil nagybácsi vagyonromlásának és öngyilkosságának, kegyeseknek mutatkoztak az őcs iránt — a ki szintén tönkrement — és azt az irodájukba vették. Oh! ha én férfi lennék!...

De nem tiltottam-e meg magamnak ítélkezni az apám fölött?...

Többet engedhetek meg magamnak azonban a mostoha anyámmal szemben, ugy-e néni Darling?... Kitérő egy asszony!... Igazán nem engedi a szívem, hogy nagyon szigorúan kritizáljam őt! Olyan elbűvölően következetlen, olyan szeretetteljesen önző, olyan gyöngéd, szarnok és főleg annyira meghatón fel-tékeny!

„Féltékeny?... Kire?” — fogod kérdezni. De a férjére.

„És mikor? Minő alkalommal?” De mindég és minden alkalommal. Féltékeny a multra, a jelenben és a jövőben.

Csudálkozol ezen ugy-e, te amerikai feleség? Te, a ki tűzhelyed biztonságában annyira nyugodt vagy és annyira bízol élettársad becsületességében!... Oh, édes néni! Sok minden egyéb fölött csodálkozni te még itten! Főleg pedig azon — a mit már bizonyára elfeledtél, a mióta átkeltél az Océánon és osztzkodol az angol-szász nőkel a testi és szellemi munkában — azon a tényen, hogy valaki azon a révén, hogy a mi nemünkhöz tartozik, nem tartja szükségesnek, hogy gondolkozzék, érdeklődjék a közügyek iránt, foglalkozzék, belső világa legyen és működje a világban, szóval kü-lönb életet folytasson az öleibenél. Fanteuil asszony azonban teljesen olyan életet visz, mint Microbe, a kis fox-terrier-je, azon kivétellel, hogy ő önmaga öltözködik és sok időt fordít öltözködésére. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy hiú. A hiúság vesződséget, utánajárást, gondot okoz. Erre ő nagyon is indolens. Aztán ő a nélkül is szép asszony volt, — sőt még most is az, — elég szép arra, hogy minden

erőlködéstől mentve legyen. Sőt ő több, mint szép, — ő megrészegítő, elbűvölő. Az apámnak némileg igaza van, hogy bolondul érte. És mikor ügyetlenül mentséget keres, a miért engem tizenkét éven át elfeledett, ha a tisztelet vissza nem tartana, szívesen odakiáltanám neki: „Neked csak egy mentséged van, papa, de az ele-gendő: Rithéd, az ő bársnyos fekete szemével, epedő hízlegéssével teljesen lefoglalta egész lelkedet.”

Ha tudnád néni, mennyire felolvad ennek a férfinak az egyénisége abban a ruganyos, könnyed, jelentéktelen női természetben? Papa határozottan fél ettől a különben annyira szelíd asszonytól!... Fél, nehogy a homlokát ránczolja, duzzogjon, egy könnyet is ejtsen.

Akarod bizonyosságát ennek? Ebből megítélheted, mostoha anyám mennyire féltékeny a multra is...

Mindenekelőtt tudnod kell, hogy mostoha anyám rendkívüli figyelmes irántam, majdnem túlságos hízlegésszel dédelget (ez mindég idegessé tesz kissé), elnézi nekem, a mit ő extravagánsnak itél és minden szélszélmet kész teljesíteni. Ezeket előre kellett bocsátanom, hogy megérthesd történetemet. Ha már előbb nem tettem előttem említést mostoha anyám irántami túlzott jóságáról és ha ezért nem vagyok hálásabb iránta, onnan jó, mert lelkem mélyén, egészen a mélyén, egy rossz gondolatot őrzök... annyira roszt, hogy azt még veled sem akarom közölni. Fanteuilné irántam való kedvességében sok van a könynyen osztott szeretetből, van abban egy kis adag közöny és egy kevés igazi rokonszenv is. Főleg pedig, ha nem csalogdom, ama vágy boldoggá tenni az apámat. De talán van abban még más valami is. Ezek az üres lelkek, ha egyszer föltesznek magukban valamit, kitar-tóan, szívesen és konzekvensül küzdenek annak érdekében. Ilyenkor olyan ügyes fogásokhoz folyamodnak, a miket nem tennénk fel róluk. És nem tehetek róla, de én azt képe-lem, mostoha anyám is a fejébe vett valamit. Emlékezni fogsz néni darling, hogy gyakran

A KAZAMATÁK BONTÁSA.

A FŐBÁSTYÁK BONTÁSA.

A TEMESVÁRI VÁRBÁSTYÁK LEBONTÁSA.

SÉTALÓZÁS A DUNÁN.

emlegettem előttem anyámnak egy még mátkaságából származó arcképét, a melyet az a szegény, fiatalon elhunyt nagy mester, Bastien Lepage festett. Azt mondták nekem, hogy ez a kép megszámláltságig hű és olyan remekmű, a melynek múzeumban lenne a helye. Már előre örvendtem, hogy Franciaországba érve, végre meglátom ezt a képet és ezáltal jobban magam elé idézhetem imádott anyámat, a kire fájdalom, már csak homályosan emlékezem, mint a fényképek és a te kedves hasonlatosságod révén. Sőt emlékezni fogsz, néném, hogy a papától csakis azért nem kértem el ezt a festményt, mert nem akartam tőle megfosztani.

Kerestem azt a párisi lakásban: nem volt ott. *Marquises*-ben még kevésbé. Végre elhatároztam, hogy szólok arról a papának. Ha látta volna, szegény papa minő zavarba jött, majdnem megjéjt! Megértettem miért, mikor végre rászánta magát, hogy a becses festményt elé vezessen.

Festmény elé? ... Nem ... inkább azt mondtam: mögé, mert a vászon egy lim-lommal teli szobában a fal felé fordítva állt a földön, és még elfedve is egy szétszedhető almárium darabjai által.

Semmi észrevételt nem tettem a papának, mert megszántam őt, annyira lesújtottak lát-tam. De megkértem, vitelné le a festményt a szobámba.

— Nem tehetem, — rebegte könnyes szemmel.
— Miért nem?
— Marie-Thérésnek nagy szenvedést okozna e kép látása.

— De hiszen csak gyanítja, hogy volt anyám és kegyelettel őrzöm az emlékét?!

— Te nem vagy képes ezt megérteni, kis leányom. Te nem vagy férjnél, nem tudod elképzelni, mi a féltékenység!

— De papa ... a kép én nálam, az én szobámban ... Milyen érinthetné őt? ...

De papával nem lehetett érvelni, nem is hal-lotta többé, a mit mondtam és a felfedeztetés-től tartó bánós félelmével tekintgetett az ajtó felé.

Jól van, ne foglalkozzál e dologgal. Majd én magam fogom a feleségedet megkérni e miatt, — jelentettem ki.

Azt hittem, leterdepel előttem, hogy meg-akadályozzon ebben. De ... bevallom, kissé élénken háritottam el magamtól rábeszéléseit. Nagyön is sok minden forrt bennem és főleg az a legőzhetően akarat, hogy a kedves képtől nem válok meg többé. Láttam őt, érted-e? Őt, a ki majdnem teljesen hasonló hozzád, a test-véréhez és azonfelül az én anyám is. Ő halott ... és te messze vagy ... És ne legyen nálam a ti kedves arcotok? ... Nem tudod elképzelni, mit éreztem ... Még jobban szerettelek, a miért annyira hasonlítasz hozzá. És jobban szerettelek, mert megajándékoztál azzal a szeretettel,

melyet kiolvastam a kép élni látszó, sugárzó szemeiből, melyek egészen megzavartak.

Nem ismertél volna a te nyugodt Maggiedra, ha látsz, mikor lerepültem a lépcsőkhöz Fan-teuilné keresésére. Fogni a képet és azonnal visszatérni vele Amerikába, ilyen gondolat kezdett alakot öltetni az agyamban ... Kész voltam valami örültséget elkövetni.

(Folytatása következik.)

A HÉTRŐL.

A jövőendő titkai. Való, hogy rendkívüli időköt élünk. A levegő híg magasságát egész raja szánja a repülő embereknek. Az északi pólus halott jegén, a hol idáig soha egy meleg szikrája se villant meg az életnek, valósággal a nyomába lép az egyik föld-fedező a másiknak. Mintha az emberöltők hosszú során át ostromolt «lehetetlenségek» ereje végképen kimerült volna és valamennyi fáradtan kapitulálna a kifáraszthatatlan emberi energiának. Egymásután pattannak föl a záruk és a legizgatott titkok sorra esnek ki az emberi kíváncsiság gözköréből. Azt kell hinnünk, hogy most már elpárolog minden iz-galom, a mely a nyugtalan elméket feszítette és a legmakacsabb akaratokat fűtötte. A nagy kérdése-

KERTI ÜNNEPÉLY BUDAFOKON.

AZ ORVOSI KONGRESSZUS TAGJAINAK KIRÁNDULÁSAI. — Jolty Gyula félvétele.

ket feszegető emberi becsűgy — táplálék és anyag nélkül marad. Mindnyájukat utoléri az egyszeri föltaláló-jelölt komikus tragikum, a ki holtig azon törte szegény fejét: mit is lehetne még föltalálni? De nem kell félni. Igaz, hogy a diadalmasan kutató emberi elme a legújabb időkben hatalmas titkokat oldott meg és merész ábrándok valóra váltásával gazdagította meg az életet: de azért fölösleges és naiv dolog lenne azon aggódni, hogy az emberi ta-lálékony-ság most már — facézrá lesz és nem kap-hat több munkát. A természet gazdagsága kimerít-hetetlen — titkokban is. Vannak még kibányászatlan kincsei olyanok is, a melyekről mi még nem is álmodunk. A legmerészebb képzeletet is nyűgözi és korlátozza a valóság. Vannak a ma számára elkép-zelhetetlen lehetetlenségek is, a melyeket már el-érhető lehetőségeknek lát majd egy sok csodás va-lósággal gazdagabb kor magasságából az egyre szé-lesebb szemhatárú fantázia. Már pedig a képzelet az akaratnak az előőrs. A mit az ember elképzelni tud, azt meg is akarja valószínűsíteni, ha az teljes lehe-tetlenségnek látszik is. Sok dolog valóságnak is korhadó és mohos már ma, a mi valamikor képze-letnek is vakmerő volt. Alig volt kor, a mely okkal ne hitte volna, hogy elérkezett az emberi tudás ha-tárának legvégső és legmagasabb állomására és mi ezeket az állomásokat már messze hátul és mélyen alant látjuk. Jönni fognak korok, a melyek a mien-ket is így fogják látni.

*

A kongresszus és a ruhátár. A nemzetközi orvosi kongresszus alkalmával ötezer idegen ember töltött vagy tíz napot Budapesten. E nagy sereg ember jött legyen bármely tájáról a világnak, a párisiak csakúgy, mint a svédek, az egyiptomiak vagy az uruguay-iak mind feledhetetleneknek magasztalták ezeket a napokat. Nem győzték dicsőíteni főváro-sunk szépségét, intézményeinek fejlettségét, a sze-vességet, a mely őket mindenfelől fogadta és körül-vette. Azonfölül, a mivel a tudományos tanácskozá-sokon lelkiileg gyarapodtak, túlzás vagy dicsekvés nélkül el lehet mondani, hogy igen jól is éltek a mi kedves vendégeink. Ha mind lejegyezték és kinyomtatták volna azt a dicsőítést, a melyben a háljuk megnyilatkozott, nem is egy könyv, hanem egy könyvtár telt volna ki belőle. De olvasván az újságokat, mind e dicsőségről nem találhattunk annyi méltatást, a mennyi kommentár fűződött ahhoz és a mennyi következtetés levonódott abból, hogy két alálommal: az ismerkedő est és az ud-varnál történt fogadás után zavar és rendetlenség támadt a ruhátárban. Senkinek se vitték el ugyan semmijét, de a vendégeknek tizenöt, sőt talán husz percig is várakozniuk kellett, a míg hozzájutottak

a kalapjukhoz vagy a felöltőjükhöz. Szó sincs róla: a várakozás nem kellemes dolog. Se a ruhátárban, se másutt. Ezek a percek tehát nem lehetnek az elragadtatás percei és ha valami kitört a lobbané-konyabb lelkekből, az bizonyára nem az örömmek volt a kitérés. De viszont azt se igen gondoljuk, hogy lett volna a kongresszusi vendégek között csak egy is, a ki a ruhátári zavarok pillanatait tar-totta volna a legalkalmasabbnak és legaraválób-ban, hogy ekkor és ebből ítélje meg egész nemze-tünk, fővárosunkat, kulturánkat, erkölcsünket és közállapotainkat. Azok a hasábos fölháborodások és kéztörölések tehát, a melyek ezeket az «esemé-nyeket» úgy tárgyalták, mint kulturánk hitelének csődjét, sőt még Ázsiát is emlegettek, kissé túlsá-gos megnyilvánulásai voltak a lelkiismeretesség-nék. Ha semmi más baj nem történt, mint ez, ez bizonyára nem ingatta meg a pozícióinkat a művelt államok sorában. De ha már minálunk elnémit-hatatlán lelki szükséglet minden alkalommal a kul-turánk hitelé érdekében való fölháborodás, adja Isten, hogy soha nagyobb okunk ne legyen rája.

*

A tokaji. Az antialkoholista orvosok egy tisz-teletreméltó dandárja olyan vehemenciával tiltá-kozott az ellen a merénylet ellen, hogy a földműve-lési miniszter egy pár üveg tokaji borral kedvese-dett kongresszusi vendégeinknek, mintha — czián-kálit vagy más halálos mérget tettek volna az asztalukra. Az antialkoholisták tiszteletreméltó küzdelmét teljes értéke szerint méltányoljuk. Bizo-nyos dolog, hogy alkohol nélkül is élélhet az ember, sőt koncedáljuk azt is, hogy a földkerekség száz esztendő emberei között több olyan van, a ki soha életében nem ivott tokaji bort, mint a ki már izlelte ezt az aranyzsinó nedűt. A mint hogy jelentéke-nyen több olyan ember van azok között is, a kik még nincsenek száz esztendősek. Az alkoholelleses küzdelemnek kétségtelenül megvan a maga igen nagy, igen szép és igen üdvös hivatása, mert a víz olesőbb is és — ha tiszta — egészségesebb ital is a szesznel. De azért a tiltakozásnak a nagy vehemen-cijára talán nem volt mentes minden túlbuzgósá-gtól. A miniszter bizonyára egy orvosnak a lelkét se akarta megvásárolni a tokaji bor számára. A tokaji bort elviszik és megiszszák akkor is, ha a reklám nem is kínálja és kellett túlságosan. Sőt talán meg lehet kockáztatni azt a föltevést is, hogy többet isznak meg belőle, mint a mennyi terem és mint a mennyit Magyarországból exportálnak belőle. De azért az alkohol áldozatai és betejei között vajmi keveset fognak találni az orvos urak, a kiket a tokaji bor vitt volna a romlásba. Sokkal több al-koholista pusztult már el, a ki soha életében nem is látott tokaji bort, mint a hány igen józan életű

SPANYOL ORVOSOK BUDAFOKON.

ember gyönyörűséggel hajtott föl egy pohárkával ebből a fejedelmi italból. Darányi minisztert aligha bántotta az aggodalom, hogy a hegyaljai asztul ki kell önteni, ha az orvos urak nem protegálják egy kis reklámmal és az antialkoholista tudós uraknak is bátran kívánhatjuk, hogy soha gonoszabb méreg ne fenyegetse az egészségüket, mint a melyet ezúttal — nem akartak lenyelni.

*

A tréfa. Azt mondják, hogy a nevetéstől hízik az ember és a humoristák, a kik mosolyra vagy kacsa-gásra fakasztanak bennünket, az emberiség jóltevői közé tartoznak. Hogy van-e csakugyan hatása a vidámságnak az ember fizikai gyarapodására, ezt döntse el az orvosi kongresszus, de hogy egy ke-dves tréfa, egy igazi elmésség csakugyan kellemes ajándék mindnyájunknak, az nem szorul bizonyí-tásra. Egy jó élce, de egy jó mondás is egy egész filozófiának lehet a népszerűsítője, egy egész dózis derűs és vigasztaló bölcsességet röphíthet szerte a jókedv csillogó szárnyán, százezernyi ember lelké-ről, agyáról hessenthet el, ha csak percekre is, nyomasztó érzéseket és borús gondolatokat. Már pedig szerencse és nyereség a vidámságnak minden pillanata ebben az életben, a mely tele van bajjal, gondnal és szenvedéssel. A vidámságot, az elméssé-

get, az életet tehát nagyon meg kell becsülni és pedig nemcsak azzal, hogy honoráljuk, hanem az-zal is, hogy — csak az igazit fogadjuk el belőle. Mert mint mindent, a mi érték, a tréfát is hami-sítják, még pedig nem csupán lelkiismeretlenség-gel, hanem akárhányszor gonoszszággal is. Igen vi-lágos példája ennek a komáromi ismeretlen «tré-fája» a ki különböző hirdetésekkel a bosszúságok és kellemetlenségek egész áradatát zúdította egy csomó tisztes és békés emberre: férfiakra és nőkre egyaránt. Viszás és félszeg helyzetekbe kergette őket, a nélkül, hogy valamely viszásságuk vagy fél-szégességük lett volna: vagyis — enyhén szólva — megrévalta őket, a nélkül, hogy ezt megérdemelték volna. Mi ebben az elmésség, a humor vagy az er-kölcs? Ki mulathat az ilyesmin, a nélkül, hogy az öröme káröröm lenne vagy öröm azon, hogy — nem vele történt a kellemetlenség? De mulatságos dolog-e az, ha valami úgynevezett ismeretlen tettes a szomszédunk házát gyújtotta föl és nem a mién-ket? Az ilyen «tréfa» nem tréfa, hanem legalább is a gonoszságig menő izléstelenség. Vagy egy igen durva, vagy egy igen kárörvendő lélek otromba mű-velete, a melyet el szerint kell is honorálni — még pedig nem szűkmarkúan, hanem ellenkezőleg — egész tenyérrel.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A «Budapesti Szemle» most megjelent szeptem-beri száma első helyén közli *Károlyi Árpád* magvas tartalmú és formára is kiváló akadémiai emlé-kbeszédét elhunyt kitünő történettudósunk, *Pauler Gyula* fölött. *Radó Antal* egy tanulmányban na-gyon okosan és sok finom megfigyeléssel szól az alakhűség kérdéséről a versfordításban, *Hor-nyánszky Gyula* a görög Hyppokrates milieu-el-méletéről értekezik, *Lukács György* a dráma for-májáról közöl tanulmányt. *Hall Caine* a *főbíró* című regénye *Balla Mihály* fordításában, *Vargha Gyula* két szép Lenau-fordítása, adják a szépiro-dalmi részt. *Lanson* francziából fordított *Voltaire*-tanulmánya, s az *Értelmit* rovatban egy könyv-ismerettség zárják be a füzet tartalmát. A «Buda-pesti Szemle» *Gyulai Pál* szerkesztésében s a Franklin-Társulat kiadásában jelen meg minden hó elsején, előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona.

Feoldy Doby Antal. Mintegy másfél évvel ezelőtt halt meg *Doby Antal*, egy érdekes pályájú és jellemű férfiú, lelkes és munkás kutatója a ma-gyar genealogiának. Elszegényedett szatmármegyei nemesi családból származott; atyja kántor-tanító volt, a ki nem bírván fiát iskolába járattni, női sza-bónak adta. A szabadságharcot végigküzdötte, aztán Tiszaújlakon telepedett meg mint szabó s tekintélyre tett szert. Magánzorgalomból szép műveltséget szerzett, töle telhetőleg igyekezett elő-mozdítani a maga körében a közművelődés ügyét, szabad idejében pedig kiváló eredményekkel fog-lalkozott a genealogiai tudománnyal. Az egyszerű

KERTI ÜNNEPÉLY BUDAFOKON.

AZ ORVOSI KONGRESSZUS TAGJAINAK KIRÁNDULÁSAI. — Jolty Gyula félvétele.

A LEÉGÉTT MÉRA KÖZSÉG ROMJAI KOLOZSMEGYÉBEN.

szabómester egyike lett a magyar családirtókat legbuzgóbb kutatóinak. Közleményeit az előkelő tudományos folyóiratok közölték. Közben megvált mesterségétől és sóhivatalnok lett Bárfán, itt is folytatta tudományos munkásságát; egy 35 kötetre tervezett nagy munkában megírta a magyar mágus-családok történetét; ebből azonban csak a Podmaniczky-család története jelent meg, a többi kéziratban maradt, mert nem akadt rá kiadó. Haláláról tavaly mi is megemlékeztünk. Emlekeztetést most egy kis füzetben írta meg dr. Horváth Károly, abból az alkalomból, hogy a magyar történelmi társulat Liptóban tartotta vándorgyűlését s ez alkalommal tagjai megvizsgálták Doby Antal hátramaradt kéziratos műveit.

Emlékek. Emlekezőseket irodalmi formában megírni, úgy, hogy csakugyan érdekesek és értékesek legyenek, ahhoz vagy az kell, hogy nagyon erős

művészi tollal legyenek megírva, vagy az, hogy az emlékei anyaga legyen nagyon érdekes. E két tulajdonság egyike sines meg Sidney Carton Emlékei; második könyv című könyvecskéjében. A kike ezek a visszaemlékezések vonatkoznak, többé-kevésbé érdekes alakjai az irodalom és művészet világának; nagyobbára az alig elmúlt kor szereplői, de a mit az író el tud rólok mondani, túlnyomó részben semmitmondó jelentéktelenségek. S a hogy elmondja, az se sokat segít rajtuk; minden az érzelmes megilletődöttség hangján van megírva s ez az örökké egyforma lágy hangulat idővel affektáltá, a stílus modorossá válik.

Idehaza. Hollói István kitaró udvarlója lehet a műzának; egyik verséből azt látjuk, hogy már huszonöt éves korában is verselt, most pedig már ötven éves és új kötetet lép a világ elé. Pedig a viszony közte s a műza közt nagyon egyoldalú: ő

udvarol buzgón, reményét nem veszítve, a műza pedig rá se mosolyog soha. Így a versek is, a melyekben ez az udvarlás folyik, egyoldalúak; a szerzőnek nyilván tetszenek, az olvasót azonban nem érdeklik, mert nem talál bennük egyebet, mint rímusokat, minden művészet, sőt néha ízlet nélkül is, irodalmi tartalomnak teljes hiányával.

Legújabb szegedi útmutató. Szeged városáról ügyes kis útmutató-könyvet írt Lugosi Dömötör, azoknak az idegeneknek tájékoztatására, a kik a városban megfordulnak. Megvann benne a város nevezetességeinek, közintézményeinek, iparteleepeinek, szóval mindannak leírása, a mi a járó-kelőt érdekelheti s van ezenkívül jól tájékoztató térkép és egy sereg kép.

Új könyvek:

Földy Doby Antal emlékezete. Írta dr. Horváth Károly. Rózsahagy.

Emlékek. Második könyv. Írta Sidney Carton. Budapest. Corvina könyvnyomda; ára 4 korona.

Idehaza. Újabb versek, írta Hollói István. Kaposvár; ára 1 korona.

Legújabb szegedi útmutató. Képekkel és térképpel. Szeged. Kiadja ifj. Árvay Sándor könyvkereskedése; ára 60 fillér.

HALÁLOZÁSOK.

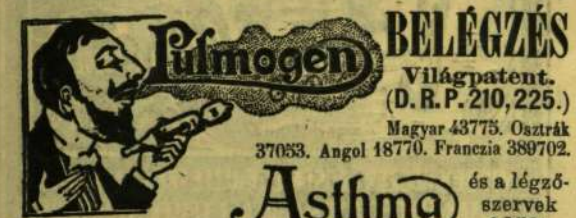
Elhunytak a közelmúlt napokban: Rudnói és divétfalusi Rudnay József, volt nemzetőr és 48-as honvéd-főhadnagy 84 éves korában Vácshartyánban. Elhunytát özvegye, született farádi Veres Szilárdka, az Országos Nőképző Egyesület elnöke, gyermekei, unokái és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. A halottat a váczhartyányi családi sírboltban temették el nagy részvét mellett. — Ernsey József tótszentpáli plébános, aranyismerő áldozópap, szentszéki ülnök, volt 48-as honvédhadnagy 84 éves korában Tótszentpáli közszékhelyén. — Ödöscsalki Boldizsár herczeg, 65 éves korában Civitavecchiában (Olaszország). — Stadler Károly, a keleti pályaudvar vendéglőjének bérlelője és a Fehérlószáll tulajdonosa a Hercezel-szatórumban, Budapestben. — Fokner Jenő nyug. kir. törvényszéki elnök 86 éves korában Feled közszékhelyén. — Munkorai János ügyvéd, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye törvényhatósági bizottsági tagja 66 éves korában Jászberényben. — Simonovics József Kispeszt község adóügyi tisztviselője. — Szolcsányi Béla, Nagyvá-

rad város tb. aljegyzője 28 éves korában Nagyváradon. — Németh Károly Dező máv. ellenőr 52 éves korában Kálcsán. — Lesiczky Kálmán, a rimamurány-salgótarjáni vasútüzemvezetőségi nyugalomszolgálatja 56 éves korában Budaörsön. — Weiszmann József fővárosi magánzó 74 éves korában Budapestben. — Bezder János 59 éves korában Vácson. — Román Kálmán kereskedelmi ügynök, 59 éves korában Budapestben.

Lacza Lajosné, szül. Soós Mária, 80 éves korában Karczagon. — Meszlény Miklósné szül. Kling Irma, 58 éves korában Besztercebányán. — Vavra Gyuláné, szül. Neusz Mária, néhai Vavra Gyula volt államszámvevőszéki tanácsos özvegye 66 éves korában Budapestben. — Özvegy Kunetz Albertné szül. Beck Róza, 58 éves korában Szabadkán. — Özvegy Bakó Ferencné, született Kovács Petronella, 90 éves korában Léván. — Özvegy Seffer Gusztávné, szül. Keplovsky Lujza, 74 éves korában Rozsnyón. — Özvegy Szász Istvánné, született Poór Etel, 70 éves korában Pécsmegyerén. — Hankó Bertuska, ifj. Hankó Vilmos dr. és neje, szül. Thuróczi Berta nyolczhónapos gyermeke Buziásbessenyőn.

EGYVELEG.

* A clichéknek természetes színben való sokszorosítása. A Lumière et Fils fotografiai lemezeket és másoló-papírokat gyártó híres lyoni cégnek sikerült állítót egy módosított kitalálni, melyvel a clichéknek természetes színekben képesek sokszorosítani. (G. L.)

(krónikus) hurutjai ellen orvosilag ajánlott kiválóan hasznos gyógyítómód. A készülmék használatra készen szobban hordható, ára 6 K. Kapható gyógyszertárakban és szaküzletekben, a hol nem volna, megküldi a Pulmogén-vállalat, Budapest, VII., Dohány-utca 7. sz. Prospektus díjtalan.

Diana sósborszesz mint háziszor kapható az egész országban. Köztudomás, hogy bedorzsálásokra a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodorásüzletekben fejdorzsálásra és borotválkozás után arcfelekendőzésre az urak használják. A fájdalomakat

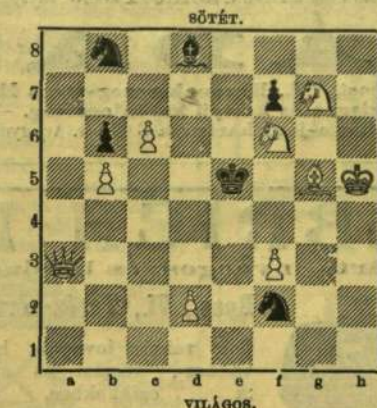
azonnal csillapítja. Masszirozásra általánosan minden házban csakis Diana sósborszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

A magyar pezgő az udvarnál. Törley pezgőgyárat szép kintünetű érte. Ő felsége nevében József kir. herczeg által az orvoskongresszus tagjainak tiszteletére rendezett estélyen nemesek francia pezgőt szolgáltak fel, hanem Törley kintü Casino pezgőjét is.

12 korona egy pár mértékűre készült ur, vagy női sevrő, cipő, Mezei Jenő cipőkészítőnél, Budapest, IV., Keckerméti-utca 13. Lásd hirdetését.

SAKKJÁTÉK.

2658. sz. feladvány Schuster Zsigmondtól, Budapest.

Világos indul és a második lépésre matot ad.

A 2538. sz. feladvány megfejtése Schuster Zsigmondtól.

A szerző a problémát a következőképpen javította ki: Világos: Kh2; Vh1; Ba8 és f5; Fd6; Hb6; gy: b2, b3, g2, h5. Sötét: Kc6; Ba4 és ab; Fa2; gy: b4, d2 és h4.

1. Vh1-d1 ... Ba6xb6 (e, h, j, k) 2. ... Ba4xa8 K t. sz. 3. Bf5-f6 ... K t. sz. 4. V t. mat. 3. Vg4-g6 ... K t. sz. 4. Bf5-f7 ... mat.

2. ... Bb6xd6 3. Vg4-e4 ... Kc6-d7 4. Bf5-f7 ... mat. 3. Ba8-a8 ... K t. sz. 4. B v. V t. mat.

2. ... Fa2-b1 3. Bf5-f6 ... Kc6xf6 4. Ba8-f8 ... mat. 1. ... Kc6xf5 2. Vd1-e2 ... K t. sz. 3. V t. mat.

1. ... Ba6xa8 2. Vd1-d3 ... Kc6xf5 3. Vd2-d3 ... K t. sz. 4. Vd3-g6 ... mat. 2. ... Ba8-a5 Kc6xf5 3. Vd2-h6 ... K t. sz. 4. Vh6-g6 ... mat. 1. ... Fa2-b1 2. Bf5-f6 ... Kc6xf6 3. Vd1-b1 ... K t. sz. 4. Vb1-g6 ... mat. 1. ... Ba5 2. Vd1-e2 ... Kc6xf5 (l) 3. Ba8-f8 ... Kf5-g5 4. Fd6-f4 ... mat. 1. ... Ba8-a5 2. ... Kc6xf5 3. Bf5-f6 ... K t. sz. 4. V t. mat.

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stuck Vilmos. — A Budapesti Sakk-kör. — A Budapesti III. ker. Sakk-kör. — Ludányi Antal. — Wyachogrod Pál. — Beer Mór. — Gottlieb István (Budapest). — Németh Péter (Csenger). — Kintzy Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Hoffbauer Antal (Liptóvár). — Szabó János (Bakony-Szentlászló). — A Győri Sakk-kör. — Székely Jenő. — Mészey József (Győr). — A Zborói Társaság. — A Kálcsai Katolikus Kör. — Vöröcs Miklós (Zirc). — Ifj. Hubay Bertalan (Budaörs). — A Dunaföldvár Egyetemesi Kör (Dunaföldvár). — Barcs Mihály (Biharvadász). — Csolnoki István (Hajdúhadház). — A Leibici Gazdasági Kaszinó (Leibicz). — Lustik János és Szivák János (Alberti-Ira). — Csengeri Kaszinó (Csenger).

Szerkesztői üzenetek.

Ösz. Az első özi vers az idén s egyúttal a legroszabbak egyike mindazok között, a melyeket valaha láttunk.

A revolver. Elmeskédő játék a szavakkal, de nincs benne művészet.

Az én szobám. A régi nóta az egyszerű kopott szobáról, a melyben napfényes boldogság lakik, — oly sokszor megénekelték, hogy már nem is igaz.

KÉPTALÁNY.

A 33-ik számban megjelent képtalány megfejtése: A madárász sem hintetett többet, mint a mennyivel odacsalogathatja a madarat.

Felbősz szerkesztő: Holtsy Pál.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

SVAICZI SELYEM A LEGJOBB.

Kérjen mintákat újdonságainkról fekete, fehérben és színesben: Eoliane, Cachenise, Shastang, Duchesse, Grépe de Chine, Götélé, Messaline, Mousseline 120 cm. széles, méterenként K 1.20 és feljebb. Hársny és plus ruháknak és blúzoknak stb., ugyisint kímzett blúzok és ruhák baltisban, szövetségben, vászonban és szelvényben. Csakis szavatoltan szolid selymcsíkokat árulunk közvetlen a magánvevőknek bérmentve és már elvámolva.

SCHWEIZER & Co., LUZERN U 23 (Svaicz.) Selyemszövet kivétel. — Királyi udv. szállító.

NESTLÉ-féle gyermektáplálék

A legkifutóbb csesemőtlálék a Nestlé-féle gyermektáplálék. Az első orvosi tekintélyektől ajánlva. Régebb volt! Mindig megbízható!

Ifjú barátom, légy szíves és adj nekem egy doboz Fay-féle valódi sodeni ásvány-pastillát kölsőn. — hiszen tudom, hogy te mindig szoktál néhány dobozt magaddal vinni, ha utra kelsz. Én teljesen megihlettem, de megfellektem, magamat Fay-féle valódi sodenival ellátni és csak holnap szerezhetem be azokat. A kis csukorkák valószínű csodákat művelnek nálam, minden megihletéssel hamarosan elbánnak és a gyomromnak is kitünően jól esnek. Fay-féle valódi sodeni ásvány-pastillák kaphatók dobozoként 1 K 25 f-ért minden gyógyszertárban, drogeriában és ásványvízkereskedésben, utána az azonnal határozottan visszatérítendő! Vízirépről Ausztria-Magyarországra részre: W. Th. Guntzert, Wien IV/1, Gross-Neugasse 27.

Steckenpferd-Liliomtejszappan

legenyhebb szappan :: a bőr részére ::

SARG-féle 60 KALODONT

LEGJOBB FOG-CRÈME

Köhögés rekedtsége és hurut ellen használd SARG-féle Rétty-féle csukorkát. — 60 darab. — Ár 60 fillér.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL. Egyetlen kiállítás 1906. Legmagasabb kitünt. Erősítőszor gyengéklődők, vérszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősítő és vérjavító szer. Kintő sz. 0000-nél több orvosi vélemény. I. Serravallo, ca. és kir. udvari szolgált. Trieste-Barcola. Váslárolható a gyógyszertárakban filléres üvegekben K 2.60, literes üvegekben K 4.80.

Bór- és Lithion-tartalmu

Salvatorforrás

kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag-bántalmaknál és kövszénynél, az élelmezési szervek hurutjainál. Húgyhajtó hatású! Tasmányos! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta! Budapest, Mátyásföldi út 1. u. 1. u.

Reggeli előtt

egy pohár Rohitschi Tempel-forrásnak étvágygerjesztő, húgyhajtó és anyagcsere-előmozdító hatása van. A Styriaforrásnak ugyanilyen hatásai vannak, csak hogy erősebb mértékben. Nagyban lerakott Magyarországon: Hoffmann Józsefnél, Budapest, V., Báthory-utca 8. sz.

Ha fáj a feje

mely 10 perc alatt a legkisebb migraint és fejfájást elmulasztja. — Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. — Ár 1 korona 20 fillér. — Kapható minden gyógyszertárban. — Három doboznál ingyen postai szállítást.

Beretvás pastillát

ne tévovázzék, hanem használjon azonnal. — Ár 1 korona 20 fillér. — Kapható minden gyógyszertárban. — Három doboznál ingyen postai szállítást.

Fátyolt borit

arczára minden szeplős és pattanásos nő, mert restelli, hogy arcza tele van csunya szeplővel és pattanással, holott Európában több mint egy millió nő állítja, hogy a Diana-krém és a Diana-szappan

lemossa a szeplőt és pattanást az arczról.

VEGYESZI VELEMÉNYEK.

BIZONYÍTIVANY.

Ezzel bizonyítom, hogy az Erényi Béla budapesti gyógyszerész ur által forgalomba hozott Diana-krém és Diana-szappan megvizsgáltam és megállapítottam, hogy ezek a bőrre semminemű ártalmas alkatrészeket nem tartalmaznak. Vegyi összetételükről látva, úgy az arcz- mint kézbőrre finomító és tisztítószert legjobban ajánlhatom. Budapest, 1907 március 18.

Dr. TELBISZ JANOS, kir. keresk. és váltótörvényszéki hites vegyész.

BIZONYÍTIVANY.

Alőírott ezzel bizonyítom, hogy az Erényi Béla gyógyszerész ur budapesti lakostól bemutatott Diana-szappant, Diana-arczkrémet megvizsgálva, azokban fémmegeket, maró hatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miért is nevezett sejtő, bőr- és hajápolószerek ártalmatlannak és így használatuk ellen kifogás nem emelhetők. Kelt Budapest, 1906 március 15.

Nyilvános egykísérteli állomás Dr. NEUMANN ZSIGMOND m. p. kir. keresk. és váltótörvényszéki hites vegyész.

DIANA-PUDER

pedig arról nevezetes, hogy az arczon egyenletesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékes-színű arczbőrnek, amely szín olyan nők arczán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill. Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.

Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill. Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín, vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszertárakban, drogeriákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész Budapest, Károly-körut 5.

(A legkisebb megrendelés is fordulópóstaival utánvétellel eszközöltek.)

MARGIT GYÓGY- FORRÁS

Beregszék.

gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légző-
szervek hurutos bántalmait igen jó hatású még
akkor is, ha vérzések esete forog fenn.
Megrendelhető: **ÉDESKUTY L.**-nél Budapesten és
a forrás kezelőszékénél Munkácsán.

Fogorvosi- és fogtechnikai műterem
Budapest, IV., Károly-körút 26., I. emelet

FOGAK

Aranyfogkoronák, aranyhidak és mindenemű kancuk
fogazatok, melyek a szájból kívánni nem kell. A gyökörök ok-
távolítása, felbontás. Tartós porcelán- és arany-
mészek. Foghúzás teljes érzéstelenséggel, 10 évi jutással. Vidé-
kiek 1 nap alatt kiültegetnek, megvárhatják. — Mérésért árak.
Dr. EDELMANN JÓZSEF és MÁRFAI
néhai dr. Neufeld D. fogorvos volt techn. assistense. (Lift.)

Villanyos gyógy mód,
massage, dietetikus ku-
rák stb. Modern hideg-
vizgyógyintézet, oxigén,
szénasavas, napfürdők.
Légszuszítók.
Egész testtel való gyógy-
kezelés. Teljes gyógyítás es-
tén bármely vonattal Pom-
máza intézeté hűtő meg. Pros-
pektus kívánatra küld az
igazgatóság.

BUTOR

kézpénzért és részletre.
3 szoba teljes berendezés 360 frt,
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalonból.
100 szoba állandóan készen raktáron
a leggyorsabb kivitelű a legin-
mabb. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fill. bélyegekből.
NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó,
Budapest, Váci-körút 9. sz. (Szereszen-u. sarok.)

Rozsnyay vasas china bora.

Igen hatásos vészegység, sá-
p-
kor, neurasthenia eseteiben. Egy
1/2 literes üveg ára 3.50 kor.

A Rozsnyay-féle vasas china bor

egyike a legelterjedtebb és leg-
hatásosabb gyógyboroknak.
A külföldi készítményeket felül-
mulja. Vészegységnek külön-
sen ajánlható 12475

Kapható:
minden gyógyszerárban.

Továbbá a készítőnél:
Rozsnyay Mátyás gyógyszer-
árban Aradon, Szabadság-tér.

Tankönyveket és Segédkönyveket

vegyen

Magyarország legrégibb és legnagyobb
tankönyvkereskedésében

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál.
Budapest, VI., Andrásy-ut 21. sz.

Itt kapható az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-,
kereskedelmi- és magániskolákban s a szakiskolákban használatban lévő minden tankönyv és segéd-
könyv a legújabb kiadásban.
Postai megrendelések a beérkezés napján azonnal elin-
téztenek.

A kiadásunkban megjelenő összes tankönyvek jegy-
zékét kívánatra készséggel megküldjük.

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.
Budapest, VI. ker. Andrásy-ut 21. szám.

Öv és kézitáska

pénz-, szivar- és levéltárcza-
különlegességeit állandóan
raktáron tart

CSANGÓ bőrdíszmű-árú-készítő
Budapest, Múzeum-körút 3. szám.

Divatos kézimunkák

és hozzávaló kellékek, függöny kongré, 110 szálcs mtr. 1 kor.,
remek sodrószál kongré futó v. millieux kezdve, anyaggal 4 K.

NADAS

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 11.
— Harisnya és kofták különlegesség. —
3 pár elsőrendű flor a-jour harisnya 3.60 kor. Árjegyzék bérn.

OLBRICH L.

szíjgyártó, nyerges és bőröndös

Bpest, VI., Teréz-körút 6.
Dús raktár lovagló-, hajtó-
vadász-, utazási és sport-
cikkekben.
Alapítva 1875. Árjegyzék ingy.

Mezei Jenő

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 13.
ajánlja legújabb divatu saját készit-
ményű (nem gyári) sevró gombos
és fűzős
uri és női cipőit.

12 korona.

HIRDETÉSEK

Vasárnapi Ujság

számára kizárólag

:: :: **BLOCKNER I.** :: ::

hirdető-irodájában

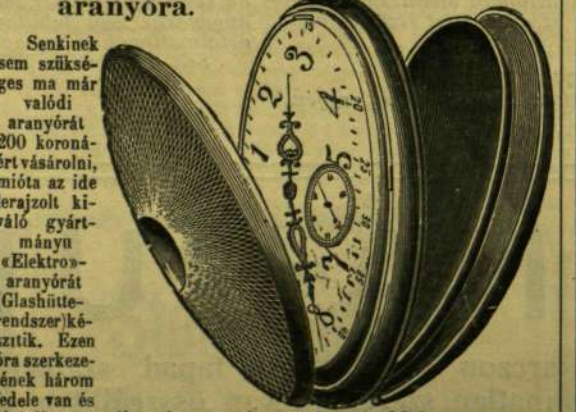
Budapest, IV., Sütő-utca 6. sz.

..... vétetnek fel.

Félig ingyen!

„ELEKTRO“

aranyóra.

Ára csak
K 11.80

Minden Elektro-aranyóra vásárló ajándékkul
egy szép elektro-aranyláncot is kap.

Minden Elektro-aranyóra mellé 5 évre szóló kezességű jegy van csat-
olva. — Egyedül árusítás utánvétel.

Heinrich Kertész, Wien, I.,
Wollzeile 34—U.

EGYEDÜL LEGJOBB A KÁLMÁN FÉLE SZAB.

BIBORPÁPRIKA

MINDEN FÜSZER ÉS GEMEJE ÜZLETBEN KAPHATÓ!
CSAK EREDETI SZOMAGOLÁST TESSEK ELFOGADNI!
KÉSZÍTI: KÁLMÁN JÓZSEF
SZEGED DUGONICS-TÉRI 16

1 Ké DOBOZ 6 Kor
1/2 " " 3.30
1/4 " " 1.80

MINDEN FÜSZER ÉS GEMEJE ÜZLETBEN KAPHATÓ!
CSAK EREDETI SZOMAGOLÁST TESSEK ELFOGADNI!
KÉSZÍTI: KÁLMÁN JÓZSEF
SZEGED DUGONICS-TÉRI 16

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ár- és
lemezjegyzék ingyen és bérmentve.

Ridikül

Divatos női
kézitáskák

a legnagyobb választékban kaphatók

Papek József
bőröndös és finom
borárú készítőnél
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. sz.

ÉKSZEREK

EZÜSTNEMŰEK

egyházi szerek, órák, angol, francia
és kínai díszes tárgyak gyári
árán a legújabb angol rendszer
szerint be-
szerezhetők
Sárga János ékszergyárostól
Közzésvárt. - Képes
nagy árjegyzék ingy.

17-féle
nagy-
ság-
ban 2-3
keményfa-
hengerek,
minden ár-
fokozatban
33 K-ig
feljebb. Ot
évi jótállás

TITANIA - mángorló.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA - MÁNGORLÓ.
elsőrendű paragoni henger-
rel. Prospektusok, plakátok és
referenciák ingyen. Magyar-
országi vezérigény: Takács
Oszkár Budapest, VI. ker.,
Nagyváros-utca 49. sz.

TITANIA</

Páratlan és csodás hatáson arczszéptítő és
finomító a Földes-féle

Margit-crème

főúri körökben használt készítmény. Zsírtalan, ártalmatlan, rügtön széptít. Az egész világon kapható 1 és 2 koronás tégelyekben. Margit-szappan 70 f., Margit-puder 1 K 20 f. három színben kapható. Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csak ilyet eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságáért és kitűnő hatásáért felelősséget vállal a készítő

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Aradon.

UJDONSÁG!

Papek-féle törv. védett

pénz-tárhoza

erős zergebőrű. Előnyei: egy drb bőrből készíthető, minden pénznek külön van, lapos és nem merev.

Urak részére 11 cm. hosszú, 7 1/2 cm. széles — 3 korona, hölgyek 11 cm. 6 1/2 cm. — 3 korona.

Vidékre 2 darab megrendelésnél portómentes küldés.
PAPEK JÓZSEF bőrdoboz és finom bőrű készítő
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15.B. — Árjegyzék bérn.

SZÖNYEGEK KÖZVETLEN BESZERZÉSE.

Elsőrendű díszszőnyegeinket vastag plüschanyaggal, egyenlő oldalakkal, utóérhetően jó minőségben, a valódi szmyna szőnyegekkel megőrzésben használatos, szavatoltan szántartók, közvetlen a vevőközösségnek szállítjuk.

Faliszőnyegek 100 cm széles, 200 cm hosszú K 5-30. gyönyörű, perzsa minták, továbbá papagáj-, menekülő nyagvad, család, szarvas, hattyú, oroszán, fácska, kutyacsárd stb. faliszőnyegek kizárólag elsőrendű minőségűek, a nedvességet nem eszik, a legjobb óvzer meghűlés ellen. — Elsőrendű szalon-szőnyegek a legelőcsébb perzsa, szecessziós és virágmintákkal 140 cm széles 200 cm hosszú K 7.— 150 cm széles 270 cm hosszú K 13.— 160 cm 250 cm 10.— 200 cm 300 cm 14.—

Elegáns ágyelők ugyanolyan anyagból drbja K 1.60. Lambrégűn (ablakvédők), kiválóan erős double smyrna chenille szövés, 125 cm magas, 140 cm széles bordírral és rojtjal, vagy perzsa mintákkal drbja K 5.40. Tigris fassell takaró drbja K 2.75. Székülés utánvetél. Nem tiszta esetén kiserelés, vagy az óvzer visszaküldés.

Produktiv u. Handelsgesellschaft
Göding (Moraország) 37. sz.

Mig eddig a régi bőrbetegségek, a legkülönbözőbb súlyos ideghegek (neurasthenia, vitastancz), a sápkór, a női arczot elégtelenítő pattanások s a női nem szervek folyásokkal kombinált harutos megbetegedéseinek kezelésénél csak egy értékű idegen vizekre voltunk utalva, addig újabb

a PARÁDI ARSEN vízben
olyan kincsek van, mely minden eddigi arsenavas viznél (Roncegno Lerico) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már, minthogy legelőcsébb orvosok utasítások felkarakolják s a fogyasztók egész serege dicseki hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.
Egy postálásra (7 palack) parádi arsen vasatartalmú gyógyvizet Magyarországra küldés postaköltséggel 6 korona 50 fillérrel. Bismarkszent szőlő s
Főraktár: ÉDESKUTY L. és társai, cs. és kir. udv. szőlő, BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógyszertárban és megbízható háztartási készletben.

Nem ismerünk jobb gyorsfőzőt a ROPS-nál
kiáltották ki egyhangulag az összes asszonyok.

Tartós szolid kivitelben, ónozott vasból. ÁRA BUDAPESTEN 4 korona. Kapható minden jobb vasár-üzletben. Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni. Képes prospektus ingyen és bérmentve. ROPS Fémáru Részvény-Társ. Budapest, V., Váci-ut 74-77. Telefon 166-53.

A jelenkor legkiválóbb bőrfinomító találmánya a növényekből készült kristályszertü masszsa, a KRISTALIN. A bőr fejtetés nem oxidálja és nem szárítja, mint a szilikon készítmények. Ellenben felfrít, fűvel és bárszennyimárá változtatja. Kapható minden drogériában. Próbátessék 50 f.m. üvegdobozban 1, pudr 1 K. Főrakt. Bp. Baross-utca 91.

Rozsnyay Mátyas chininezukorkája iztelen chininből.

Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók 40. arany pályadíjjal jutalmazva.

Láz ellen! Nem keserű! Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserű chinint bevenni nem képesek.

Valódi, 11468 ha minden egyes piros csomagoláson Rozsnyay Mátyas nevével és aláírásával ellátva.

Rozsnyay Mátyas gyógyszerész Arad, Szabadság-tér.

HOMOK — ARANY

A legjobb és legelőcsébb építőanyag a homokból cementtel vagy mészzel készült falazóteglák, tetőcserepek, járdák és padlólapok stb. Dr. Gaspary rendsz. szerint előállítva. Dr. Gaspary kézi vagy erőhajtásra berendezett gépeivel vagy formáival a legkülönbözőbb alakban. A 228. számú ismertetésért bérmentesen. Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven. Leipszger Cementindustrie. Dr. Gaspary & Co. Markgrafstr. 12, Leipszger mellett (Németország).

ARCZ-MASSAGE FŐLŐSLEGES! ORIZOL
vagy Rizsvaj törv. védve.
Az éreftlen rizs TEJNEMÜ nedvéből készített csodás és gyorshatású arcz-széptítő.
Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. 1-gy drb szappan ára 1 K 50 f.
Főraktár Magyarország részére: Bpest: Török gyógytár Király-u. Kolozsvárt: Dr. Biró gyógytára.

Ha őszül a haja, ne használjon mást, mint a „STELLA“-HAJVIZET, mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvege 2 K. ZOLTÁN BELA gyógyszertárban, Budapest, V/49, Szabadságtér, Sétány-utca sarkán.

Anyák, óvjátok gyermekeiteket a hálginczelgőrbőltestől! Nincs többé elgőrbült test!

Ha az én nőtl nem ért, a legismertebb orvosok által ajánlott Orthopéd-támasztó fűzőmet használja. Mesésen könnyű és hygienikus! Vattázás nélkül elfűdi az egész elgőrbült, Ferdén nővére hajlandó iskolás gyermekeknek nélkülözhetetlen mentő- és óvodaszőke! 30 éve fennálló testgyógyászati mintázatomban a legelőcsébb technikai kivitelben és mérsékelt árak mellett készítek, továbbá: egyenestartók, járókésszűlőket, műlábak és műkezek, cs. és kir. szab. KELETI-féle sörvkötők, haskötők.

Uj! Gummi-gőrsérharisnyák varrat nélkül, valamint a betegpótlásokhoz szükséges eszközök. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve KELETI J. orvos-sebészeti műszerek és gummiárúk-gyára Budapest, IV., Kőrönerczeg-utca 17. szám.

Akebel fejlődése.

A művészet, melylyel szép kebel lehet elérni. Páris asszonyai és minden ország elegáns hölgyei előtt, a kik a Pílus-Orientales-t (keleti pilulákat) használják — jól ismert. Csak a belső kezelés fejt ki előnyös befolyást a kebel fejlődésére és erősítésére és ebben a tekintetben a Pílus-Orientales oly hírnévre tették szert, s mely kizárja, hogy ezeket más preparátumokkal, mint: puder, szét stb. hasonló megkísérlettel szerrel összehasonlítsák. Kivülről alkalmasított szer, mint: balzsam, pomádé, frottozás és mindennemű készítmények hatástalanoknak bizonyultak; a szükséges ingert elő nem idézték. Akebel fejlődése egyes-egyedül a tápsétek különös belső funkciójától függ. A Pílus-Orientales használata által, — eznek sajátos növényanyagok kivételéből, a melyet tartalmaznak, — ezen funkció csak annál erősebb lesz, erősebb vér kering a kebel környékén, a mely a kebel fejlődését és keménységét előidézi. A fiatal leányknak tehát módjában van keble természetesen fejlődését előmozdítani, az asszonyoknak pedig, hogy keblük teltségét megőrzessék, vagy visszaszerzessék. A Pílus-Orientales különös hatással vannak a kebel szép formájának előidézésére és teljesen eltűntetik a váll- vagy nyak csontlógásokat, melyek graciózus teltséggel betakarítanak. 30 évi tapasztalásra támaszkodva kijelenthetjük, hogy ezen pilulák teljesen ártalmatlanok és hogy szokat az egész test legelőcsébb részévé válnak, melynek lehet alkalmazni. Könnyű, diszkrét kezelés. Egy üvegcseke használata után 6 kor, 45 fill. franco; utánvétellel 6 kor, 75 fill. J. RATIE, gyógyszerész, 5 Passage Verdeau, Paris. Utánzetektől megkülönböztető, kérjünk határozottan francia bélyegzővel a Union des fabricants ellátott dobozt. Budapesti raktár: Török József gyógyszerész Király-utca, Prágai raktár: Fr. Witte & Co., Wassergasse 19.

38. SZ. 1909. (56. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, SZEPTEMBER 19.

Szerkesztőségi iroda: IV. Beáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona. Félévre — 8 korona. Negyedévre — 4 korona. A „Világkronika“-val negyedévenként 80 fillérrel több. Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is esatolandó.

A PÓLUS HŐSEI

— Cook és Peary. —

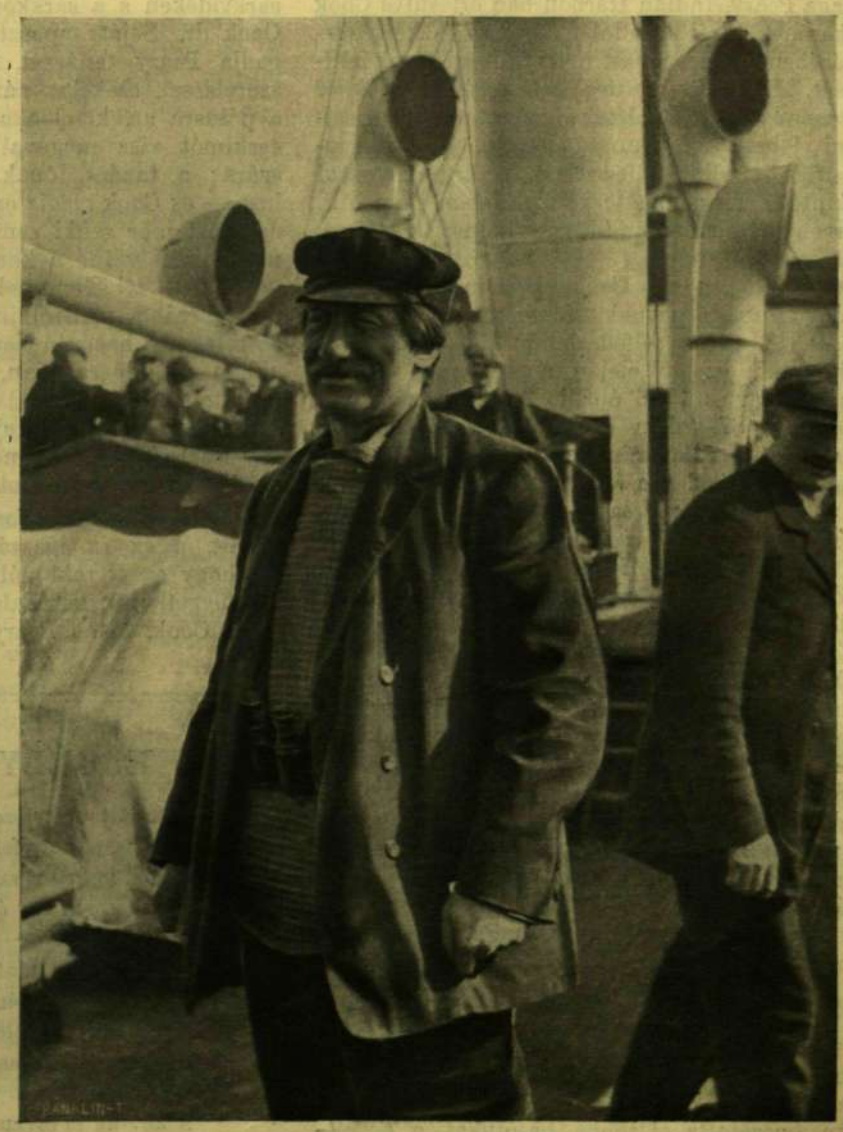
Érezzük, hogy a hihetetlen haladás, a csodák korszakát éljük. Repülünk, — igen, repülünk! — legyőzzük az úttalan utak akadályait, s a mi lázasan, sok vértanúsággal keresett titok volt ezer éven át, egy bámulatos rohammal leleplezi és hatalmába ejti korunk gyermeke észszel, akaraterővel és önfeláldozással. Az éjszaki sark a miénk, s a mit a Wellman balsorsáról a múlt hetekben irt cik kem megérezett: hogy az éjszaki sark felfe-

zésére elérkezett az idők teljessége, ime, maga a valóság. Mert az éjszaki pólusnak nem is egy, hanem megdöbbentően rövid időközökben két felfedezője is jelentkezik az izgalomba boruló világ előtt. Az egyik Cook, a másik Peary. Mindketten amerikaiak. Cook volt az első. A világ ámulattal és kétséggel fogadja. Nem mintha nem lett volna előkészítve reá s nem érezte volna, hogy a pólus felfedezése és meghódítása már csak rövid idő kérdése, — hiszen az éjszakit már megközelítette Peary három évvel ezelőtt 325 kilométernyire, a délit Shackleton had-

nagy az idén 111 kilométernyire — hanem egyszerűen azért, mert a hős, kinek a felfedezés dicsőségét szánta, nem Cook, hanem Peary volt. Hogy Cook legyen a hős, arra nem készült senki. Cook látszólag vadászkirándulásra indult két évvel ezelőtt éjszaki Grönlandba és a Grant-földre s megismétlődött az, a mit a szentírás beszél: Saul elment atyjának szamarait keresni s egy királyságot talált. Azok, kik avatott szemmel nézték vállalkozását, már ez év elején sejtették, hogy a vadászat csak ürügy s az igazi cél, melyet maga elé tűzött, az éjszaki sark elérése volt.

PEARY.

COOK.

AZ ÉJSZAKI SARK FÖLFEDEZŐI.